Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 196 (15819) | 1981 оной августын 26, среда | Сэн 2 мүнгэн.

АЖАҺУУДАЛАЙ ЭРИЛТЭ ХАНГАХА АЛБАН

...партн, правительствымнай үдэр бүриин анхарал ...гоор Эхэ ороноймнай хото городууд, һуурин ...жэл ошохо бүри хүгжэн ургана, гоё һайхан, ...тухэлтэй боложо байна. Үнгэрөөшэ табан жэлэй ... орон доторнай 635 миллиард түхэригэй капи... барилга хэгдээ, 87,2 миллиард түхэригэй байрын ... барнгдаа. Хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха ... шухала хэмжээнүүд абтана. Арбадахи табан жэ... турша ганса манай Буряадай автономито республи... ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалга 46,2 ...ээр ургаа, тэрэ тоодо хүдөө нютагта 54,3 про... дээшэлээ.

...зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалга бүри һайн ... зорилго партнимнай XXVI съезд табяа. «Хүн ... ажаһуудалай талаар хангалгые нилээд һайжа... Ажаһуудалай хангалгын хэмжээе 1,4—1,5 да... ...тай ехэ болгохо. Захилнуудые дүүргэлгын ша... ...хангалгые һайжаруулха. Хүдөө газарта, мүн оро... районуудта ажаһуудалай талаар хангалгын ...нэй булюу түргэн ургалтые хараалха» гэжэ «1981 ...985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй ...мическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд» ...элэгдэнэ.

...СС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдтэй зохил... арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада манай рес... ...шада ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангал... ...од һайжархаар хараалагданхай. Ганса байгша он... ...н зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха хүдэлмэ... хэмжээн 8 процентээр ургаха ёһотой, бүхыдөө 22 ...н 600 мянган түхэригэй энэ хүдэлмэри хэгдэхэ, ...тоодо хүдөө нютагта 7 миллион 600 мянган түхэ... ...хүргэгдэхэ. тинхэтэйгээ хамта тэдэнэй зүйлнүүд ...олон янзын болохо юм.

...һан түсэб, уялгануудаа дүүргэхын түлөө тэмсэн, ...бытехника». «Бурятремстройбыт», «Бурятмебель-... «Бурятшвейбыт» үйлэдбэриин нэгэдэлнүүдэй, хүн ... ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха Түнхэнэй, Хо... районуудай комбинадуудай, Сэлэнгын, Прибайка... районуудай болон Сотниковско үйлэдбэриин управ... ...дэй коллективүүд муу бэшээр хүдэлжэ байна. ...оной долоон һарын түсэб тэдэнэр амжалтатайгаар ...э. Энэ дүнгүүдые тэдэнэр ажал зүбөөр эмхидхэһэ... ...шэнэ техникэ болон технологи, түрүү дүй дүршэл ...ээр нэбтэрүүлһэнэй, социалис мүрысөө зүбөөр дэлгэ... ...һэнэй, хүдэлмэришэдэй мэргэжэл дээшэлүүлһэнэй, ...шиин шанар һайжаруулһанай ашаар туйлаа.

...бэшье ажалшадай, илангаяа хүдөөгэй хүн зоной ажа... ...далай хэрэглэмжэ хангалга манай республика дотор ...сагай эрилтэдэ үшөөл хүрэмөөр бэшэ байна гэхэ хэ... Олохон районуудай комбинадууд, үйлэдбэриин за... ...гэдэлнүүд һара, квартал, жэл бүхэндэ хүн зондо туһа... ...хэ түсэб, уялгануудаа дүүргэнэгүй. Зарим колхоз, ...зуудай отделенинүүдэй түб тосхонуудта ажалшадай ...уудалай хэрэглэмжэ хангаха эмхи зургаанууд үгы, ...ашье һаа, хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжэ гүйсэд хая... ...гэжэ тэмдэглэмээр. Зарим министерство, уп... ...лени, албан зургаанууд хүн зоной, илангаяа хүдөө нюта... ...дай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха талаар ту... уялгануудаа дүүргэнэгүй, хүн зоной ажаһуудалай ...лэмжэ хангаха министерство долоон һарынгаа түсэб ... процент дүүргээ.

...н зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха комбинадууд ... үйлэдбэриин управленинүүд түсэб, уялгануудаа ам... ...татайгаар дүүргэхын, хүнүүдэй эрилтэ һайнаар ханга... ...тула һуурин, тосхон бүхэндэ комплексно пунктнуу... тусхай байшангуудые нээхэ, тэдэнние һайнаар хү... ...хэ зорилготой байгаа. Тингэбэшье, энэ хэрэгтэ ан... гүйсэд табигданагүй. Тэрэнһээ боложо, илангаяа ... олонхи фермэ, отара, гүүртэнүүд дээрэ хүдэлжэ ... малшадай эрилтэ һайнаар хангагданагүй. Хоринн ...ой Хүрбын совхозой Могойн һу һаалиин малшад ...зор, хубсаһа угаадаг машина, холодильник заһаба... мастернуудые хүлеэһээр үнинэй. Хубсаһа хунар, ... малгай оюулхын, гэрэйнгээ элдэб хэрэгсэлнүүдые ...лхын тула тэдэнэр районой түб, хото городшье ошо... баатай болоно.

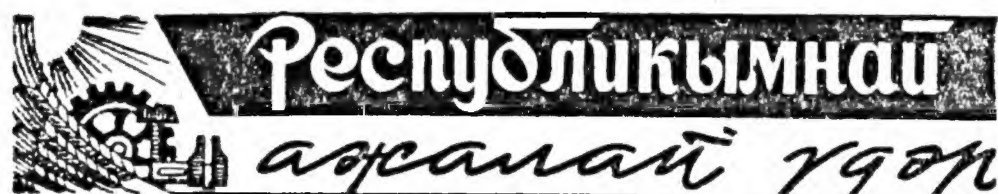
Районуудай бүхы комбинадууд, үйлэдбэриин управле... мүнөө нүүдэл мастерскойнуудаар, автобус болон ... тусхай автомашинануудаар муу бэшээр хангагдан... Тингэбэшье тэдэнэр зүбөөр хэрэглэгдэнэгүй, хүнһөө ... абаха, тэрэниинень дүүргэхэ мэргэжэлтэдые абаад ... тосхонуудаар, холын фермэ, гүүртэ, отарануудаар ... ябана. Хүдөөгэй олонхи комбинадуудта, үйлэдбэ... управленинүүдтэ һайн шанартай хубсаһа, гутал, ... оёгшод, телевизор, радиоприемник болон гэрэй ...шье хэрэгсэлнүүдые заһагшад дуталдана. Иимэ мэр... ...элтэдые олоор бэлдэхын тула хүн зоной ажаһууда... эрилтэ хангаха зарим предприяти, эмхи зургаануудай ...лбэрилэгшэд бодото хэмжээнүүдые абанагүй.

Мүнөө хүдөө нютагта тон харюусалгатай хаһа саг— ... адууһа малда тэжээл бэлэдхэлгэ ябажа байна. ...гүй ургаса хуряалга, үбэлэй байрада мал абаашал... ...хилхэнь. Тэжээл бэлэдхэлгэдэ, поли дээрэ хүдэлжэ ...дай, малшадай эрилтэ хангалгада бүхы анхаралаа ...ха гэшэ тон шухала хэрэг мүн. Тиимэһээ хүдөөгэй ... зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха предприяти, эмхи ...нууд ажал хүдэлмэридөө үзэгдэдэг дутуу дунда... ...дые дары усадхажа, хүдөөгэй ажалшадай, механиза... ...дай, малшадай эрилтэ гүйсэд хангахын түлөө бүхы ... шадалаа зорюулха уялгатай.

Тэжээл бэлэдхэлгэ, ургаса хуряалга, мал ажал дээрэ ...лжэ байһан колхозниигуудта, совхозой хүдэлмэришэд... хубсаһа хунар оюулхаяа, телевизор, радиоприем... болон гэрэйнгээ бэшэшье хэрэгсэлнүүдые заһуулхаяа ...оной түб тосхон, хото город ошохо саг мүнөө байха... Тиимэһээ хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха ...дприяти, эмхи зургаанууд хүдөө нютагай һуурин тос... ...удта комплексно пунктнуудые бии болгохо, һайнаар ...элгэхэ, хүнүүдэй хүдэлжэ байһан участок бүхэндэ нүү... мастерскойнуудые, тусхай автомашинануудые ходо ...жэ байха ёһотой.

Хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангалга гансашье ... предприяти, эмхи зургаануудай хэрэг бэшэ юм. ... хадаа партийна, советскэ, профсоюзай болон нии... бусад организацинуудай һаналаа ходо табижа ...ха хэрэг. Илангаяа районуудай, городуудай, поселко... сельскэ болон сомоной Соведүүд, тэдэнэй гүйсэдкомууд ... талаар ехэ оролдолго гаргажа байха уялгатай. Тэдэ... энэ асуудал нютагай Соведэй сесси, гүйсэдкомой за... ...нинууд дээрэ шиидхэжэ, шухала хэмжээнүүдые аба... байха зорилготой.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ хараа... ...гдаһан түсэб, уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын ... республикымнай ажалшад шанга тэмсэл хэжэ бай... Тэдэнэй ажаһуудалай эрилтэ хангажа, ажал хүдэл... ...ридэнь туһалхын тула анхаралаа ехээр табиха зорил... партийна, советскэ, профсоюзай, ажахын болон бусад ...ганизацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй урда табигдана ...шэ.

ҮГЭДӨӨ ХҮРӨӨ

БАБУШКИН. Түмэр замшалай заншалта һайндэрэй хүндэлэлдэ Мысовая станцины узелай коллективүүд дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абажа, тэдэнээ амжалтатай дүүргэһэн тухайгаа элидхээ.

Илангаяа хэлхеэ-холбоогой цех шалгаран ажаллаа юм. В. С. Чупаловай хүтэлбэрилдэг үйлэдбэриин участогай гэшүүд 200 метр кабель татаа, шэнэ ПЧ-4Д түхэлэй аппаратура тодхоһон, 10 телефон табиһан байна.

Ахалагша электромеханигууд В. И. Кожевников, П. В. Залцкий, электромеханигууд Я. Ф. Браточенко, Н. Кожевникова болон бусад ажалдаа ульгэр жэшээ харуулна. Мүн тиихэдэ залуушуул— радио-холбооной электромеханик З. Басс, электромонтер В. Тайков ажалай ветерануудай жэшээ даган, үйлэдбэридөө үндэр бүтээсэ туйлана.

Мысовая станцины узелай коллективэй түрүү түмэр замшад партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүдые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй манлайда ябана.

И. ПАВЛОВ.

ҮШӨӨ НЭГЭ ДАБААН

СЕВЕРОМУЙСК. Эндэ Байгал-Амарай түмэр замай баруун участогта, Хойто-Муяын дабаан дээгүүр тойроһон түмэр харгын барилга эхилбэ. Энэ дабаа гаталха замай барилгые эгээл түрүүлэн «Нижнеангарсктрансстрой» трестын модошод эхилээ. Тэдэнэр бар тайга соогуур түмэр харгын табигдаха самсаал сабшажа оронхой.

Энэ хадаа харгы барилгын тон хүшэр хүндэ участок юм. Юуб гэхэдэ, эндэ тушаад километрэй зайда хүүргэ гү, али ондоошье барилга хэгдэхэ, дабаанай эгсэ хяра орой хүрэтэр хэдэн миллион кубометр шорой, шулуун малтагдаха байна.

Манай корр.

НУХЭР Л. И. БРЕЖНЕВ МОСКВАГАА БУСАБА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев Крымһээ Москва августын 25-да бусажа ерэбэ.

Нүхэд Ю. В. Андропов, М. С. Горбачёв, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, П. Н. Демичев, Т. Я. Киселёв, В. В. Кузнецов, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүд А. М. Александров, К. М. Боголюбов, О. Б. Рахманин, С. К. Цвигун, Г. К. Цинев, Н. А. Щелоков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидадууд В. А. Голиков, А. М. Поплавский, Ю. М. Чурбанов гэгшэд тэрэниие Внуковска аэродром дээрэ угтаба.

(ТАСС).

ЭРХИМ ДҮНГҮҮД

ХЯАГТА. Эндэхи хилээмэнэй 3-дахи заводой коллектив продукци гаргаха, худалдаха талаар июль һарынгаа түсэбые 107 процент дүүргэжэ амжаба. Заводой табан бригада долоон һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид сүм дүүргэһэн тухайгаа мэдээсээ һэн.

Эршэтэ мүрысөөнэй манлайда коммунистнууд дабшана. Заводто энэ жэлдэ залуу коммунист Т. А. Летяевагай ударидалга доро түрүүшынхеэ комсомол-залуушуулай бригада эмхидхэгдэнхэй. Энэ бригада үндэр бүтээсэтэ ажалай ульгэр жэшээ харуулан хүдэлнэ. Долоон һарынгаа түсэбые залуушуул 117 процент дүүргээ һэн. Тиин август һарадашье ажалайнгаа эршые алданагүй. Энэ һарын түрүүшын арбан хоногой түсэбтэ даабарние тэдэнэр 106 процент дүүргэһэн байна.

Заводой түрүү хүдэлмэришэд Е. Н. Агапитов, Н. Ф. Холод, Н. Доржиева, Т. Зайцева, Л. Арьяев, Н. Хосоев гэгшэд мүн лэ эрхимээр ажаллана.

Н. ИСАЕВ.

НЭГЭДЭХИ ШАНДА ХҮРТЭБЭ

Улаан-Үдын «Спортторгын» нэгэдэлэй магазинуудай коллективүүд арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө, худалдаа наймаанай организацинуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоод, ажалдаа амжалтануудые туйлажа байнхай. Тэдэнэр байгша оной хоёрдохи кварталай дүнгүүдэй ёһоор, республикынгаа Худалдаа наймаанай министерствын, гүрэнэй худалдаа наймаанай ба эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой дамжуулгын Улаан тугта, нэгэдэхи мүнгэн шанда хүртэһэн юм. Тиихэдэ байгша оной 7 һарын түсэб 2 миллион гаран түхэригөөр үлүүлэгдээ һэн. Тэрэшэлэн олзо оруулха түсэб 111 процент дүүргэгдээ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, 13,7 процентээр ургаа.

Энэ амжалта туйлаха хэрэгтэ «Ажалай габьяагай түлөө» медаляар шагнагдаһан Г. М. Зиновьевагай хүтэлбэрилдэг спортивна эд бараа худалдадаг таһагай, Г. Н. Брянскаягай даадаг автомобильна магазинай коллективүүд илангаяа ехэ хубитаяа оруулһан байна.

Хүн зондо түсэбһөө гадуур эд бараан болон автомашинанууд худалдагдажа үргэлжэлһөөр.

Л. КОЗЛОВСКАЯ,
«Спортторгын» нэгэдэлэй профсоюзай месткомой түрүүлэгшэ.

ҮДЭР БҮРИ ДҮРБЭН ҺҮРИ...

— Энэ жэлдэ комсомол-залуушуулай звенонуудые олоор эмхидхээбди. Мүнөө һуурин, тосхоноймнай залуушуул булта үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадалсана. Харюусалгата энэ хүдэлмэриин эхинһээ хойшо залуушуулнай яһала һайнаар ажаллажа байна. Жэшээлбэл, Владимир Ламашкеевич Цыденовэй хүтэлбэрилдэг хүсэд бэшэ оньһожоруулагдамал звено таһалгаряагүй мүрысөөндэ эрхимлэнэ. Мүнөө эндэһээ холо бэшэхэнэ тосхоной баруун урда захадахи Устиновай полидо үбһэ һүрилнэ,—гэжэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ Доржо Ламажапович Очиров хэлээ һэн.

Ажахын хүтэлбэрилэгшын дурадхалаар бидэнэй эндэ хүрэжэ ерэхэдэ хүсэд бэшэ оньһожоруулагдамал звеногой гэшүүд дүрбэдэхи һүриеэ бодхоожо байбад. 55 гектарта таряагдаа һэн. Мүнөө жэлдэ эды шэнээн ургаса абтахал аабза, —гээд луговод Бадма Эрдынеев хэлэнэ.

Бүһэсөө ургаһан ногоо тракторай косилкаар сабшажа байһан Иннокентий Ямалеев хирэ-хирэ болоод лэ трактораа зогсоогоод, хажууртань хүрмэлдэһэн ногооень абана. Наанаханань Григорий Баяндуев ДТ-20 түхэлэй тракторайнгаа хойно шагтагалһан тармуураар хатаһан үбһэ тармажа баалахадань, бухал болгон суглуулха түхеэрэлгэтэй трактор жолоодогшод Степан Трофимович Цивелев, Заято Аранзаев тэрэ дороо хаман абана. Һуриин захада асарагдаһан бухалнуудые сомоошон хүбүүд Базаржап Бадмаев, Буда Доржиев, Чингис Самсонов, Борис Гармаев гэгшэд тэрэ дороо асалаад, томо һүри дээрэ шэдэжэ гаргана. Дээрэнь сомоо ябталан гэшхэжэ байһан Владимир Цыденов хүбүүдэй үгэһэн үбһэ тараажа, тухагүй нягтаруулна.

— Манай звено 3,300 центнер үбһэ һүрилжэ колхоздоо тушааха түсэбтэйбди. Һүүлэй дүнгөөр хоёр мянган центнер үбһэн сомогдоод байна. Устиновай полиин ногоо хуряаһаар Самбиловай полидо ошохобди. Тэндэ баһал олон жэлэй ногоон таригданхай, ургасань энээндэл адлирхуу гэлсээ һэн. Мүнөө жэлдэ хараалһан түсэбөө дүүргэхэл байхабди,—гэжэ звеное хүтэлбэрилэгшэ Владимир Ламашкеевич Цыденов тайлбарилан хэлэнэ.

Энэ звенодо 16 шираг залуу хүбүүд ажаллана. Хүсэ тамиртай, хүхюун зугаатай эдэ залуушуул үдэртэ гурба-дүрбэн һүри сомодог заншалтай. Түрүүшын хоёр декадада тус звеногой гэшүүд колхозой үбһэшэдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ таһалгаряагүй эрхимлэжэ, мүнгэн шанда, эрье хониндо хүртэһэн байха юм. Тиимэһээ эдэнэр түрүү һууриая алдахагүйн түлөө шармайн оролдожо, бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллана.

Социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолходоо бидэ моральна болон материальна талаар урмашуулгые хинан шалгажа, дутагдалыень усадханабди. Жэшээлбэл, дурсагдагша колхоз энэ жэлдэ хараалһан түсэбөө сүм бэелүүлхээр шиидэнхэй.

Вл. ЖИГЖИТОВ,
манай корр.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: һүри сомогдоно. Комсомол-залуушуулай звеногой гэшүүд.

Авторай фотонууд.
Баргажанай районой Уланай колхоз.

Шармайн оролдоно

Мухар-Шэбэрэй районой Сутайн совхозой хүдэлмэрилэгшэд ехэ, багагүй үбһэ хуряалгада ябана. Хура бороогой саг соогоо ороогүй дээрэһээнь ехэнхи сабшалангынь ургаса муутай. Тиимэһээ ургаа болоһон ногооое гар хажуураар сабшана.

Эндэ оньһожоруулагдамал нэгэ звено, гар хажууршадай гурбан звено хүдэлнэ. Эдэнэр 2000 центнерһээ бага бэшэ үбһэ абахаар түсэблэнхэй. Механизаторнууд Ч. Дабаев, С. Раднаев, Б-Ц. Гылыков гэгшэд һайнаар хүдэлнэ. Мүнөө үедэ 525 центнер үбһэн бэгсалагданхай. Жамсо Дармаевай гар хажууршадай звено 250 центнер һайн шанартай үбһэ һүрилөө. Звеногой гэшүүд Валерий Дабаев, Зунды Болтуев, Саша Песков, Владимир Жанаев, ехэ һайнаар хүдэлжэ байна. Малшадһаа бүридэһэн звено мүн лэ һайнаар, ехэ оролдосотойгоор хүдэлнэ.

Совхозой пенсионернүүд түрэл ажахыдаа арга шадалаараа туһална. Пенсионер бүхэн дунда зэргээр 45—50 центнер үбһэ тушаагаад байна. Тиихэдэ пенсионер-коммунистка Дулгаржап Чимитова һургуулиин үхибүүдтэй хамта 60 центнер үбһэ һүрилөө. Бальжинимаева Соёлма, Ринчинова Света болон бусад ехэшүүлэй магтаалда хүртэнэ.

Ажахын хүдэлмэрилэгшэд, тосхондо ажаһуудаг бүхы хүнүүд ниитынгээ малда шадаал һаа ехэ үбһэ бэлэдхэхын тулада шармайн хүдэлжэ байна бшуу.

Э. ОЧИРЖАПОВ.

ЭРХИМ ҺАЙН ПРОЕКТНҮҮДЭЙ, ЭДЭ ПРОЕКТНҮҮДЭЭР БАРИЛГА ХЭҺЭНЭЙ ТҮЛӨӨ СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ 1982 ОНОЙ ШАНГУУДТА ХҮРТЭХЭ ЗУУРШАЛГЫН МАТЕРИАЛНУУДЫЕ АБАХА ТУХАЙ

Эрхим һайн проектнүүдэй ба эдэ проектнүүдээр барилга хэһэнэй түлөө СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй шангуудай талаар комисси 1982 оной шангуудта хүртэхэ зууршалгын материалнуудые абана. 1982 оной январиин 1 болотор материалнууд абтаха.

Проектнүүдые зохёон табилгада сэхэ хабаадаһан хүдэлмэрилэгшэдэй коллективүүд СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй шангуудта хүртэхөөр зууршалагдаха байна гэбэл:

эрхим һайн проектнүүдэй түлөө, эдэ проектнүүдээр предприятинуудые (бүлэг предприятинуудые), байшангууд болон барилгануудые бодхооһоной түлөө, городуудые болон бусад һуурин тосхонуудые түсэблэлгын, барилгын проектнүүдэй түлөө;

барилгын, архитектурын, барилгын материалнуудай, барилгын ба харгын машина бүтээлгын талаар научна асуудалнуудые тодорхойлон шэнжэлһэнэй, наука болон техникын гайхамшагта туйлалтануудые нэбтэрүүлһэнэй түлөө.

Олониитэдэ үргэнөөр мэдэрэгдэһэн эдэ зохёол бүтээлнүүд мүнөөнэй наука болон техникын туйлалтануудта харюусаха, ажалай ба үйлэдбэриин ашаг үрэ түгэс эмхидхэл, эрдэм техникын дэбжэлтын хүгжэлтэ, түүхэй ба түлишын-элшэ хүсэнэй нөөсэнүүдые алмалта ба бодомжотой зүбөөр хэрэглэлгэ, материал багаар хэрэглэлгэ ба үнэ сэнгэй доошололго, ажалай шанар ба бүтээсэ дээшэлүүлгэ, барилгадахи эмхидхэл, технологи ба хүтэлбэрилгые нарижуулан һайжаруулга хангаха ёһотой.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй шангуудта хүртэхэ зохёол бүтээлнүүд Ленинскэ ба Гүрэнэй шангуудта хүртэхөөр зууршалагдахагүй.

Коллективүүдые дэбжүүлгэтэй ба материалнуудые бэлэдхэлтэй холбоотой асуудалнуудаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй шангуудай талаар комиссида иимэ адресаар хандахада болоно: **103828, Москва, К-9, Марксын проспект 12 (СССР-эй Госстрой).**

Телефонуудай номернууд: 292-62-49, 292-61-10.

БАГШАНАРАЙ АВГУСТЫН ЗҮБЛӨӨНҮҮД

Һурагшадай нажарай амаралтын һүүлшын долоон хоногой үлөөд байхада, август һарада үнгэргэгдэдэг зүблөөндөө багшанар хаа хаагүй сугларжа байнхай. Һуралсалай жэлэй эхилхын урда тээ багшанар, хүмүүжүүлэгшэд сугларжа, урда жэлэйнгээ һайниие согсолжо, дутуу дундануудаа зүбшэн хэлсэнэ бшуу.

Буряадай холын хойто зүгэй районуудай нэгэн болохо Баунтын багшанар заншалта зүблөөгөө хэнһээшье түрүүн үнгэргэбэ. Тэдэнэр үдэшэдэр Багдаринда зүблөөгөө эхилээд, үсэгэлдэр дүүргэбэ.

Багшанарай зүблөөндэ районой партийна, совет хүтэлбэрилэгшэд, ажахын түрүүшүүл, БАМ-ай барилгашадай түлөөлэгшэд хабаадаа. Юуб гэхэдэ, ерээдүйн үетэниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэ хадаа бүгэдэ ниитын хэрэг ха юм.

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдэй ёһоор, һурагшадай һуралсалай, хүмүүжүүлгын болон тэдэнэй ажалда бэлдэлгын шанарые дээшэлүүлхэ талаар арадай гэгээрэлэй зургаануудай хүдэлмэри тухай асуудалаар Баунтын райкомой секретарь В. А. Максимов тус асуудалаар дэлгэрэнгы элидхэл хэжэ, районойнгоо һургуулинуудай дүй дүршэлые согсолон, дутуу дундануудые шүүмжэлээ.

«Мүнөөдэр гол шухала зорилго юун бэ гэхэдэ, һургуулида һуралсалай, ажалда дуратайгаар болон сэдьхэл бодолой талаар хүмүүжүүлгын шанарые дээшэлүүлхэ, багшанарай ба һурагшадай ажалай дүнгые сэгнэхэ хэрэгтэ албан хойрогоор хандалгые болюулха, һуралсал ажабайдал хоёрой холбоое хэрэг дээрэнь бэхижүүлхэ, ниитэдэ туһатай ажалда һурагшадые бэлдэлгые һайжаруулха», — гэжэ партиин XXVI съезд дээрэ Л. И. Брежневэй хэһэн КПСС-эй ЦК-гай Тоосоото элидхэл соо хэлэгдэһэн үгэнүүдые хүтэлбэри болгон, Баунтын багшанар секцинэ хүдэлмэри дээрэ табигдаһан һуралсалай гол шухала асуудалнуудые шэнжэлэн хараба. Районой һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд, түрүү багшанар, бэрхэ методистнар предметнэ секцинүүдые хүтэлбэрилһэн байна.

Һургуулиин директорнүүд, һуралсалай таһагые даагшанар, хүмүүжүүлгын хүдэлмэрие эрхилэгшэд КПСС-эй райкомдо уригдажа, тусхай хөөрэлдөөн болоһон байна. Тус суглаа КПСС-эй Баунтын райкомой нэгэдэхи секретарь В. Д. Раднаев үнгэргэбэ.

• • •

Мүн лэ иимэ зүблөөн Яруунын районой түб һууринда— Нарһатын соёлой байшанда үсэгэлдэр эхилээ. Яруунын багшанар һуралсал, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин асуудалые КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэриин эрилтын ёһоор зүбшэн хэлсээ.

Залуу багшанарые угтамжа баяр ёһололой оршон байдалда үнгэрөө.

ЖУРНАЛИСТНУУДАЙ БҮХЭСОЮЗНА СУГЛААН

ВОЛГОГРАД. КПСС-эй XXVI съездын совет хэблэлэй урда табиһан шухала асуудалнуудта эндэ нээгдэһэн бүхэсоюзна научно-практическа конференци зорюулагдана. «Совет журналистикын жанрнуудта коммунизм байгуулагшадай оюун бодол ба гурим заншал» гэжэ темэтэй юм. Түбэй, республиканска болон областной газетэнүүдэй редакторнууд, ороной түрүү журналистнууд тэрээндэ хабаадалсана. Тэдэнэр коммунис хүмүүжүүлгын шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ, хүдэлмэриингөө дүй дүршэлөөр андалдаха, баатар-хототой танилсаха юм.

(ТАСС).

МАРКСИСТСКО-ЛЕНИНСКЭ hуралсал

ПАРТИЙНА ГЭГЭЭРЭЛЭЙ ШЭНЭ ЖЭЛЭЙ УРДА ТЭЭ

Үнгэрэгшэ hуралсалай жэлдэ илангаяа «Коммунизм» колхозой, Иисэнгын, Нарhатын совхозуудай, Үдэ-Витимэй экспедициин, загаhанай заводой, Хориин леспромхозой партийна организацинуудта экономическа hуралсалай хэшээлнүүд эмхитэйгээр, аша үрэтэйгөөр ябуулагдаба. Эдэ хэшээлнүүдэй онсо илгаань юуб гэхэдэ, шагнагшад ажалай эмхидхэлые hайжаруулха, үйлэдбэриин нөөсэнүүдые зүбөөр хэрэглэхэ, продукциин шанар дээшэлүүлхэ талаар олон тодорхой дурадхалнуудые оруулаа hэн. Хэшээлдэ хабаадагшад өөhэдынгөө ажал худэлмэридэ дүтэрхы асуудалнуудые зүбшэн хэлсэhэнэй hүүлээр, урда тээнь абаhан социалис уялгануудаа дахин хаража үзөөд, шэнэ уялга абажа, ажалдаа амжалта туйладаг байна. Иимэ шагнагшадай дунда «Коммунизм» колхозой И. С. Дашинимаевые, «Дружба» колхозhоо Б-Д. Э. Ринчиновые, hаалишадай дундаhаа «Победа» колхозhоо Х. М. Митыповае, Нарhатын совхозhоо Ц.-Д. Ш. Гурожаповые, Яруунын совхозhоо Я. Столяровае, загаhашадhаа П. Н. Григорьевые, В. С. Коваленкые, Хориин леспромхозой жолоошон П. Н. Бадмацыреновые болон бусадые тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Худэлмэриин шанар болон ашаг үрэ дээшэлүүлхын түлөө элдэб шухала үүсхэл худэлмэришэдэй гаргахада, социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэдэ пропагандистнар нилээд ехэ үүргэ дүүргэнэ. Тэдэнэр худэлмэришэдэй социалис уялга болон угтамжын түсэб зохёохо, баталхадань ехэ туhа шагнагшадтаа хүргэдэг юм. Мүн худэлмэриин ашаг үрэ, шанар дээшэлүүлхэ талаар үшөө хэрэглэгдээгүй нөөсэнүүдые тодорхойлжо, хамтын болон хубиин түсэбүүдые зохёоходонь экономическа hуралсалай пропагандистнар тэрэнэйнь экономикын талаараа хэр зэргэ зүб үндэhэ баримтатай байhыень тодорхойлолсодог заншалтай. Экономическа hуралсалай hургуулинуудта хабаадагшад зарим хэшээлнүүд дээрэ өөhэдынгөө социалис уялгануудые хэр зэргэ дүүргэжэ байhан тухайгаа хөөрэжэ үгэдэг, тоосодог байна.

1980—1981 онуудай hуралсалай жэлдэ экономическа hургуулинуудай пропагандистнар Үдэ-Витимэй экспедициhээ Г. Г. Рилёвагай, Н. И. Варфоломеевагай, «Коммунизм» колхозhоо Ц-Д. С. Доржиевагай, Иисэнгын совхозhоо Е. Ц. Шабановагай, загаhанай заводhоо В. И. Курбетьевагай, 177-дохи ПМК-hаа П. А. Дондуповай хэшээлнүүд hонирхолтойгоор үнгэрдэг hэн.

«Коммунизм» колхозой партийна организациhаа дурсагдаhан пропагандист А. Ч. Цыденова hуралсалай үедэ коммунист, комсомолец бүхэндэ партиин үзэл сурталай, теориин болон политикын талаар гүнзэгы эрдэм мэдэсэ үгэхэ гэжэ оролдохоhоо гадна, шагнагшадые ямар нэгэн ниитын худэлмэридэ хабаадуулдаг байна. Жэшээлхэдэ, зарим шагнагшад агитатораар, политинформатораар, хөөрэлдөө эмхидхэгшээр томилогдодог байха. Нарhатын дунда hургуулиин партийна организациин дэргэдэ эмхидхэгдэhэн теоретическэ семинарай хүтэлбэрилэгшэ, түүхын багша Анна Гавриловна Шепелина арбаад гаран жэлэй туршада пропагандистаар худэлнэ. Тиигэжэ ехэ дүй дүршэлтэй болонхой.

КПСС-эй XXVI съездын дүүрэмсээр эндэ баталагдан абтаhан материалнуудые районой партийна организациин политическэ hургуулинуудта хабаадагшад шудалан үзэжэ эхилhэн байна. КПСС-эй райком, партийна эхин организацинуудай парткомууд, партбюронууд үзэл сурталай бүхы эдэбхитэдые нэн түрүүн тодорхой программаар хангажа, политическэ болон экономическа hургуулинуудта комсомолой политкружогуудта, үйлэдбэриин коллективүүдтэ эдэ документнүүдые гүнзэгыгөөр шудалан үзэхөөр зоригжуулаа hэн.

Съездын материалнуудые тодорхойлходо, партиин XXVI съездэ КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл, арбан нэгэдэхи табан жэлэй гол зорилгонууд районой партийна ажахын эдэбхитэдэй суглаан дээрэ, партийна организацинуудай секретарьнарай болон тэдэнэй орлогшонорой семинарнуудта, лекторнуудэй, политинформаторнуудай бүлэгүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй, агитколлективүүдэй, пропагандистнуудай дунда үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдээ. КПСС-эй райком тэдэниие методическа зүйлнүүдээр, нютагай материалнуудаар, харуулан ойлгуулха туhаламжын хэрэгсэлнүүдээр хаhа саг соонь хангаа hэн. Съездын материалнуудые шудалан үзэгшэдтэ зорюулагдаhан литературануудай выставкэнүүд партийна библиотекэнүүдтэ эмхидхэгдэhэн байха юм. Тиигэжэ политическэ болон экономическа бүхы hургуулинуудта съездын материалнуудые шудалан үзэлгөөр 3—9 хэшээл, теоретическэ семинарнуудта 6 хэшээл үнгэргэгдөө.

Гэхэтэй хамта, партийна hуралсалда зарим тэды дутуу дунданууд үзэгдэдэг. Политическэ hуралсалай шанарые, ашаг үрые дээшэлүүлхэ талаар hанаhанда хүрэмэ амжалта зарим hургуулинуудта туйлагдаагүй. Мүн зарим хэшээлнүүдэй үзэл сурталай болон теоретическэ хэмжээн hулэшаг байгаа. Иимэрхүү дутагдалнууд «Юбилейный», Витимэй совхозуудай, «Победа» колхозой, 396-дахи ДУ-гай партийна организацинуудта үзэгдэбэ. Эдэ партийна организацинуудта политическэ hургуулинуудай худэлмэриие хиналтын hулаар табигдаhан дээрэhээ hуралсалай-хүмүүжүүлгын аша үрэ hанаhанда хүрэхэгүй байгаа. Тиигэжэ hуралсалай хэшээлнүүд ажалша коллективүүдэй бодото хэрэгтэйнь гүйсэд холбогдоогүй.

Эдэ бүгэдые хараадаа абажа, 1981—1982 онуудай hуралсалай жэлдэ партийна hуралсалай шанар болон ашаг үрые улам дээшэлүүлхын түлэ районой партийна организаци нилээд худэлмэри ябуулхаар хараална. КПСС-эй Центральна Комитет партийна hуралсалай шэнэ структура баталан абаа. Энээнhээ уламжалан ерэхэ hуралсалай жэлдэ район доторнай залуу коммунистнуудай hургуулинууд, марксизм-ленинизмын үндэhэ hуури шудалха hургуулинууд, научна коммунизмын hургуулинууд, партийна ажахын эдэбхитэдэй hургуулинууд, теоретическэ болон методологическа семинарнууд худэлхэ болоно.

Залуу коммунистнуудай hургуулида партиин гэшүүндэ кандидадууд ябаха юм. Тэдэнэр КПСС-эй Устав, партиин Программа болон бусад документнүүдые, партийна байгуулалтын үндэhэ hуури шудалан үзэхэ зэргэтэй. Эндэ эгээл бэрхэ, дүй дүршэл ехэтэй пропагандистнуудые томилхоор хараалнабди.

Марксизм-ленинизмын үндэhэ hуури шудалха hургуулида дунда hургуулитай коммунистнар болон партийнабэшэ эдэбхитэд хабаадалсаха байна. Тэдэнэр КПСС-эй түүхын, философиин, политическэ экономиин, научна коммунизмын, КПСС-эй экономическа болон социальна политикын, коммунис ёhо заншалай, научна атеизмын курсануудые саг үргэлжэ үзэхөөр хараалагдана. hуралсалай шэнэ жэлдэ научна коммунизмын hургуулинууд эгээл түрүүшынхиеэ худэлжэ эхилхэнь. Манайшье райондо иимэ hургуули эмхидхэгдэхэ ёhотой. Тиимэhээ мэргэжэл шадабари ехэтэй пропагандистые оложо томилхо тон шухала.

Партийна-ажахын hургуулида ажахынуудай коммунист-хүтэлбэрилэгшэд хабаадалсадаг гээшэ. Тэдэнэр мүнөө үе сагай экономическа болон социальна асуудалнуудые шэнжэлхэ методологитой танилсажа, партийна худэлмэриин научна арга дүршэлые шудалан үзэдэг. Тиихэдэ эмхидхэлэй болон ажахын ажал ябуулгын дүй дүршэлтэй танилсанад. Хүн зониие хүмүүжүүлхэ комплексно арга онолнууд мүн лэ шухала hуури эзэлхэ байна.

Партиин райкомой дэргэдэ үзэл сурталай эдэбхитэдэй hургуули эмхидхэгдэдэг. Эндэ партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай орлогшонор, үзэл сурталай эмхи зургаануудай худэлмэрилэгшэд, политинформаторнууд, агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэд hуралсаха болоно.

Теоретическэ болон методологическа семинарта мэргэжэлтэд, партийна худэлмэрилэгшэд болон эдэбхитэд hуралсаха ёhотой.

Гадна бэлэдхэл ехэтэй коммунистнарай болон бусад нүхэдэй политическэ hуралсалаа өөрөө дээшэлүүлхэ хэрэгтэ hүүлшын тогтоол дотор ехэ анхарал хандуулагдана. Тэдэнэр марксизм-ленинизмын теориин асуудалнууд дээрэ өөhэдөө хубиин түсэбөөр худэлхэ болоно.

Партиин Центральна Комитет экономическа hуралсалда нилээд ехэ анхарал хандуулна гээшэ. Илангаяа экономикые гаргаша багатай болгохо асуудал шэнэ hуралсалай жэлдэ гол hуури эзэлхээр түсэблэгдэбэ. Тиимэhээ манай районой экономическа hуралсалай hургуулинуудта энэ асуудал шухала hуури эзэлхэ байhаниинь мэдээжэ.

Энээн дээрэhээ партийна организацинууд, пропагандистнар hуралсалай шэнэ жэлдэ эртэнhээ hайнаар бэлдэжэ, партийна hуралсал болон экономикын талаар ажалшадай эрдэм мэдэсые дээшэлүүлхын түлэ нилээд ехэ юумэ хэхэ болоно. Тиигэбэл КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлхэ хэрэгтэ районоймнай коммунистнууд, бүхы ажалшад өөhэдынгөө хубитые аша үрэтэйгээр, шанартайгаар оруулха байhаниинь элитэ.

М. ОРБОДОЕВ.
КПСС-эй Яруунын районой партийна кабинедые даагша.

Улаан-Үдын районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой витаминтай гурил гаргагдаhаар үнинэй ... дахи АВМ агрегадай худэлмэришэд абаhаар набша шаралжа үрмэдэhөөр, халаахайгаар гурил бэлдэ... таримал олон жэлэй ногооной hайжархада сабшалан... мэтэй, шанартай тэжээл бүри ехээр нөөсэлжэ ... байна. Мүноо үнинэй механизатор Евстифор Не... Алексеевэй ударидадаг коллектив 135 тонно гурил ... гажа, складта хадагаланхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Е. Н. Алексеев.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ ф...

ПРИБОР БҮТЭЭЛГЫ... ЗАВОДТО

ВЕТЕРАНУУД — БҮГЭДЭНДЭ ЖЭШЭЭ

Прибор бүтээлгын заводой (hаяшаг үйлэдбэриин ... дэл болоо) байгуулагдаhаар 20 жэлэй ой гүйсэбэ. ... hэн дүрбэ-табан жэлэй хугасаа дотор ороной ... хэрэгтэй продукци гаргажа шададаг болоhон кол... гаталhан замынь хүндэ хүшэршье, амжалтаарнь ... маартшье. Энээнhээ уламжалан, заводой байгуу... рүүшын үдэрhөө эхилжэ эдэбхитэй хабаадаhан, ... дотор түрэл коллективтээ худэлжэ байhан хүнүү... рые дурдаха дуран хүрэнэ. Т. С. Барабанова, М. ... сельский, Т. Е. Гонтаренко, Л. Т. Плюснина, В. ... бунов, К. Е. Бурдуковский, И. М. Спиридонов, ... Берхотин, Н. П. Калаганский болон бусадай баян ... дүршэл залуушуулда шударгы ажалай үльгэр ... ложо үгэнэ.

Ажалай ветерануудай нэгэн Мария Алоевна Е... заводто шэрдэгшын туhалагшаар ажалайнгаа ... тар эхилhэн юм. Мүнөө тэрэ коллективэй ... рүүшүүлэй нэгэн болонхой. Арбадахи табан ... лэй түсэбые 4,5 жэл соо дүүргээд, ... Алдар Солын III шатын орденоор шагнагда... Мүн энэ жэлэй даабарие Агуу Октябриин hайндэр ... дотор бэелүүлхэ социалис уялга абанхай. Тэрэ оло... арадай депутадуудай районно, городской Советүүд... путадаар hунгагдаhан байна.

Үгышье hаа хорин жэлдэ доводчигоор худэлжэ ... hан Иван Иосифович Ивановые танихагүй хүн бай... Тэрэ халаанайнгаа. даабариие хододоо 115—120 пр... дүүргэжэ, арбадахи табан жэлэй түсэбые 3,5 жэ... бэелүүлhэн байна. Түрүү худэлмэришэн хубиин ... тамгатай, бэрхэ hурган хүмүүжүүлэгшэ юм.

Иимэ хүнүүд коллективэй омогорхол болоно. ... амжалта — бүгэдын амжалта.

600 ТҮРҮҮШҮҮЛДЭ — ШАН

Нэгэдэлэй коллектив продукци гаргалгаар хахад жэлэй түсэбые 100.4 процент, продукци худалдаха даабаряа 100,5 процент дүүргээ. Тиихэдэ ажалай бүтээсэ нёдондонойхиhоо 5,9 процентээр дээшэлээ. Мүн шанарай талаар гурэнэй тэмдэгтэй хэрэгсэл гаргалга 27,2 процентээр ехэдхэгдээ.

Эдэ тоонууд коллективэй худэлмэришэдэй шэн габьяата ажалые эли тодоор гэршэлнэ гээшэ. Үндэр социалис уялгануудые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхэ хэрэгтэ ажалай ветерануудай оруулhан хубитань угаа ехэ. Обмотчик Р. М. Бубаева, слесарьнууд П. Х. Хунгуреев, В. Е. Михайлов, И. Ф. Попов, И. И. Ива... мотчик З. К. Чичи... карь Н. С. Никити... бусад жэшээтэ ажа... суурхана.

Нэгэдэлэй коллекти... гуулагдаhаар 20 ... той дашарамдуулан ... бэрини 600 түрүүшүү... дэлэлэй грамотануу... мүнгэн шан барюула... дэнэй дунда слесарь... гагшад И. А. Ша... З. А. Самкова, ... А. М. Гусельникова, ... Андриянова, Ю. Г. ... шенко, токарь М. П. ... сельский, лаборант ... Зеленецкая, инже... А. М. Левина, Е. А. ... на, В. И. Самсонов... шэд бии.

ХҮНДЭТЭЙ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭ

Вера Ивановна Маякова 1963 ондо заводто ерэжэ, ... тори хүтэлбэрилжэ эхилhэн юм. Тэрэ үедэ hая бай... дажа байhан коллективтэ шиидхэхэ асуудалнууд ү... гарижал байгаа hэн бээз. hубэлгэн бэрхэ, ниитын ... бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхээр эрмэлзэhэн Вера Иван... гай оролдолгоор лабораторидо, мүн заводтошье ... асуудалнууд бүтэхэ тээшээ шиидхэгдэhэн байха.

Эдэбхитэй, үнэн сэхэ коммунист Маякова 1969 ондо ... дой парткомой секретарлар hунгагдажа, хэды сүлөөгүй ... гаашье hаа, лабораториингоо ажал хэрэгүүдээр хододоо ... нирхожо, дутуу дундануудые усадхаха ябадалда бодо... hаламжа үзүүлдэг байhан юм. Түрүү дүй дүр... дэ түшэглэн, үйлэдбэридэ нүлөө ехэтэй онол... ганиудые нэбтэрүүлхын түлөө Вера Ивановна ... тойхон оролдолго гаргадаг хүн. Ушар тиимэhээ тэрэ ... ондо таhагай начальнигай тушаалда дэбжүүлэгдэhэн, ... гэhэнhээ хойшо энэ хүнгэн бэшэ хэрэгые хоёр мүр ... даажа ябана гээшэ. Бэрхэ хүтэлбэрилэгшэ, hурган ... жүүлэгшын энэрые Ажалай Улаан Тугай орден шэ... «Республикын габьяата инженер» гэhэн хүндэтэ нэрэ ... олгогдонхой.

Т. БЕЛЯЕ...
манай штатнабэшэ ко...

АШАГ ҮРЭ, ШАНАР, ДЭЛИСЭ — МҮНӨӨДЭРЭЙ ЭРИЛТЭ

ҮГЭДӨӨ ХҮРЭДЭГ ЗАНШАЛТАЙ

«Үдэр бүхэнөө үндэр бүтээсэтэ ажалаар түгэсхэхэ» гэhэн уряа доро Байгалай тоннелиин барилгада хабаадалсадаг 12-дохи, 19-дэхи, 21-дэхи отрядуудай коллективүүд мүрысэжэ, hүүлэй сагта муу бэшэ үрэ дүнгүүдые туйлана. Эдэнэр эрхим түрүү ажалаараа Буряадай участогай худэлмэришэдэй дунда мэдээжэ болоhоор үнинэй. Тоннельнэ 12-дохи отрядай коллектив Байгалай тоннель малтаха ажал эгээл түрүүлэн эхилээ бэлэй.

Тоннельнэ 19-дэхи, 21-дэхи отрядуудай коллективүүд энэ түрүү коллективэй дүй дүршэлые халан абажа, даабаряа холо үлүүлдэг hэн. Дээрэ дурсагдаhан коллективүүд дундаа ажалай хэлсээ баталаад, тэрэнэй дүүргэлтые ехэл наринаар хинан шалгалсадаг, бэе бэедээ зүбшэл заабари үгэжэ, шадаха зэргээрээ туhалалсадаг hайн hайхан заншалтай болонхой. Дундаа ходол ябалсажа байдаг. Иимэ эбтэй эетэйгээр, нэгэ hанал бодолтойгоор ажалладаг дээрэhээл Байгалай тоннель малтаха даабари нэгэ жэлээр урид, партиин XXVI съездын нээгдэхын урдахана, февралиин 6-да амжалтатайгаар дүүргээ бэлэй.

Мүнөө Байгалай тоннелиин барилга түлэг дундаа. 12-дохи, 19-дэхи, 21-дэхи отрядуудай коллективүүд тоннелиин ханануудые бетоноор бүхэлжэ байнхай. Энэ тон харюусалгатай, хүнгэн бэшэ ажал. Бүхы ажалаа эрхим шанартайгаар хэхэ ёhотой.

Николай Еременкын хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив Байгалай тоннелиин ханануудые бетоноор бүхэлхэ ажал эгээл түрүүлэн 1978 оной зун эхилээ hэн. Түрүүшээр хүндэшэг hэн. Материал дуталдаха, дүршэл шадабари багадаха. Залуу барилгашад үйлэдбэридэ дайралдадаг дутагдалнуудые хамтын хүсөөр усадхажа, шангаханаар худэлдэг hэн. hарадаа 100 метр хана бетоноор «хубсалуулха» даабаряа 120—125 метртэ хүргэжэ, Николай Еременкын бригадын коллектив үндэр бүтээсэ туйладаг байна.

Энэ бригадын гэшүүд Байгалай хадануудай зүүн порталhаа 3200 метр тоннель бетоноор бүхэлхэ даабаритай юм. Эдэнэр гурбан жэлэй туршада үдэр hүниие, үбэл зуниие илгангүй ажаллажа, бага бэшэ ажал хээ. Гурэнэй даабари, абаhан уялгаяа дүүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа зорюулдаг байгаа бшуу. Үсэд нэтэрүүгээр, оролдосотой бэрхээр ажаллаhан тус бригадын коллектив тоннель бетоноор «хубсалуулха» даабаряа hаяшаг амжалтатайгаар бэелүүлhэн тухайгаа элидхэбэ. Ажалай ехэ илалта туйлагдаба гээшэ. Зүүн порталhаа тоннель бетоноор бүхэлхэ ажал дүүргэгдээ.

Баруун порталhаа тоннель бетоноор «хубсалуулха» худэлмэри мүн лэ хурдан түргэнөөр хэгдэжэ байна. Эдэнэр 1979 ондо энэ ажалаа эхилээ hэн. Тоннельнэ 19-дэхи отрядай залуу худэлмэришэн Владимир Ясинскиин хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив Николай Еременкын бригадын гэшүүдтэй нягта барисаатайгаар ажаллажа, тэдэнэй дүй дүршэлые халан абаха гэжэ эрмэлзэдэг. hарадаа адагынь 118 метр тоннель бетоноор бүхэлхэ гэhэн зорилго табяад, тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлжэ шададагшье бэлэй. Зарим hарануудта 137—140 метр тоннель бетоноор «хубсалуулжа», Николай Еременкын бригадые ахижа гараhан байха юм. Владимир Ясинскиин бригадын коллектив богонихон болзорой туршада энэ ажалдаа дүршэжэ, даабаряа холо үлүүлнэ, бүхы ажалаа эрхим шанартайгаар хэнэ. Эдэнэр 1979 ондо 520 метр, 1980 ондо 1040 метр тоннель бетоноор бүхэлhэн байха юм. Байгша ондо 1400 метр тоннелиин хана бетоноор «хубсалуулха» даабаритай.

— Энэ жэлэй долоон hарын даабариhаа гадуур 205 метр тоннель бетоноор бүхэлөөд байнабди. Бригадымнай гэшүүд хаба шадалаа гамнангүйгөөр ажаллажа, үдэр бүриингөө даабари үлүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулалсана. Үшөө 400-гаад метр тухай зай үлөөд байна. Ноябриин 7-ной hайндэрэй урдахана Байгалай хадануудай баруун талаhаа тоннелиин ханануудые бетоноор бүхэлжэ дүүргэхээр эрид шиидэнхэйбди, үгэдөө хүрэхэшье байхабди, — гэжэ бригадир В. Ясинский урма баяртайгаар мэдүүлнэ. Оролдосотой бэрхэ, ажалша түрүү хүнүүдэй урдаа табиhан зорилгоёо бэелүүлхэ байhандань найдамтайгаар этигэнэбди.

— Владимир залуушье hаа, ажал худэлмэри эмхидхэхэдээ бэрхэ юм. Өөрөө одоол «алтан гартай» хүн. Ямаршье оньhон түхеэрэлгэ худэлгэжэ шадаха, hубэлгэн ухаатай, үнэн сэхэ, нүхэдэйнгөө дунда ехэл хүндэтэй. Тиимэhээл бригадынь гэшүүд тон лэ эбтэйгээр ажаллажа, даабаряа хододоо үлүүлhэн лэ байдаг, — гэжэ тоннельнэ 19-дэхи отрядай начальник А. Г. Вихорь худэлмэришэнөө ехэл магтана.

Тоннельнэ 19-дэхи отрядай коллектив сооhоо түрүү худэлмэришэд олоор урган тараа. Проходчигууд Л. И. Вазалий, Ю. Д. Вордаченко гэгшэд Байгалай хадануудые сүмэ малтаха хэрэгтэ хубитаяа оруулалсаад, мүнөө Хойто-Муяын тоннель малтаха худэлмэридэ хабаадалсажа оробо.

— Арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада БАМ-ай барилга гол түлэб дүүргэжэ, 1984 ондо ашаанай поезднуудые ябуулжа захалха гэhэн шиидхэбэри партиин XXVI съезд баталан абанхай. Ашаанай поезднуудые Лена мүрэнэй эрьеhээ Амар мүрэнэй эрье хүрэтэр ябуулхын тула эгээл түрүүлэн тоннельнүүдэй барилга дүүргэхэ хэрэгтэй. Владимир Ясинскиин, Николай Еременкын, Николай Леоновой бригадануудай коллективүүд илангаяа шангаар худэлжэ, социалис мүрысөөндэ шалгарна. Байгалай тоннелиин ханануудые бетоноор бүхэлхэ ажалые эдэнэр болзорhоонь урид лэ дүүргэхэ байха, — гэжэ «БАМтоннельстрой» управлениин профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ Ю. И. Камиловский бидэндэ мэдүүлбэ.

Байгша ондо Байгалай хаданууд сүмэ малтагдаа. 6700 метр тоннелиин 6100 метрынь бетоноор бүхэлэгдэбэ. Тоннельнэ отрядуудай худэлмэришэд саашадаа бүри шангаар ажаллажа, Байгалай тоннелиин барилга болзорhоонь урид дүүргэхын түлэ эршэеэ улам шангадхана.

К. ЖАМЬЯНОВ.

Совет орон дотор

ДҮШЭН МЯНГАН ТҮХЭРИГЭЙ АЛМАЛТА

САДОВОЕ. (Хальмагай АССР). Хальмагай «Степной» совхоздо мөөрэй резинэ хоморой бэшэ болоо. Складуудта тэрэ элбэгжээ юм. Шэнэ техникын олосо ерэдэг болоошье hаань, ажахы хангалгын эмхидэ резинэ багаар захидаг болонхой.

Арадай хиналтын Сарпинска районно комитедэй туhаламжаар совхозой арадай хинагшад энэ асуудалые шиидхэхэ арга зам олоhон байна. Резинэ хайшан гэжэ хадагалагданаб, ашаглагданаб гэжэ тэдэнэр шалгажа үзөө hэн. Хайша хэрэг байhан дээрэhээ олон тракторнууд болон тэргэнүүдэй мөөрэнүүдтэ манжетэ үгы, шинэнүүдтэхи дараса хараалагдаhан хэмжээнhээ доогуур гэжэ шалгалтын үедэ элирүүлэгдээ hэн. Энээнэй эсэстэ резинэ сагhаа урид хэрэгhэ гарадаг байгаа.

Арадай хинагшадай шалгалтын дүнгүүдээр ашаг үрэтэй хэмжээнүүд абтаhан байна. Мүнөө мөөрэй резинэ хараалагдаhан нормоhоо илүү хахад-хоёр дахин удаан «худэлдэг» болонхой. Харин мэргэжэлтэдэй тооложо үзэhэнэй ёhоор, энэ хоёр совхозой кассада 40 мянга шахуу түхэриг алмалта хэгдэхэ байна. Совхозой хинагшадай hайн жэшээ районой олохон ажахынууд аша туhатайгаар хэрэглэнэ.

ШАДАМАР БЭРХЭ ШУЛУУША ДАРХАН

МЫТИЩИ. (Московско область). Бакугай түбэй талмайнуудай нэгые шэмэглэн гоёохо Азербайджанай совет литературын классик Джабарлын хүшөө бодхоохоор П. Носов уригдаба. Тэрэ Мытищинскэ уран шудхалаа хэдэг туршалгын заводто шулууша дарханаар худэлдэг юм.

Москва шадарай энэ уран гартан элитэ совет олон скульпторнуудтай суг худэлhэн байха юм. Тэрэ Н. Томскитой хамта Берлиндэ В. И. Ленинэй памятнигые, Уфа ба Ташкент хотонуудай музейнүүдтэ вождиин скульптурые бүтээгээ hэн. Москвадахи Карл Марксын хүшөөе, Смоленск болон Софи хотонуудта В. И. Ленинэй памятнигуудые Л. Кербелемтэй хамта бодхоогоо. А. Файд шулууша дарханай уран гарнуудта найдажа, Москвада К. Э. Циолковскиин ба Космонавтнуудай аллейдэ С. П. Королевой памятнигуудые мүн бодхоогоо юм. В. Цигалиин проектээр Автозаводто бүтээгдэhэн генерал Карбышевай памятник мүн лэ П. Носов хэhэн болоно.

Улаан талмайе hэлбэдэг заhажа байха үедэ Кремльдэ, мүн Париждэ, Улаан-Баатарта П. Носов худэлhэн байна.

Заводой ветеран шулууша дархан ургаагай юм. Тэрэнэй үбгэ эсэгэ, эсэгэнь шулууша дархашуул байhан.

(ТАСС).

ЭНДЭ ГЭС БАРИГДАХ...

КИРГИЗЭЙ ССР. Дунда Азиин «Гидропроект» ... тудай бэдэрэлгын комплексно экспедици Доодо-На... най бүлэг барилгануудай табадахи Таш-Кумырска ... эй бодхоогдохо газарта ехэ ажал ябуулна. Тэдэнэр ... дүйн гидроэлектростанциин райондо газарыень, ... мүрэнэй уhые шэнжэлэн үзэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарhаа) геодезистнууд И. ... ва, С. Горбунцова, Н. Волкова болон ахалагша ... геодезист В. Усов.

ТАСС-ай фотохроника.

ХАРЮУСАЛГАТАЙ ХАhАДАА ЕРЭБЭ

«Коммунизм» колхозой түрүү хонишон коммунист Х. Ч. Дымбрыловэй даадаг бригадынхид арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлые ажалай амжалтаар түгэсхэбэ. Үнгэрэгшэ үбэлжэлгын хэды хүшэр хүндэ байгаашье hаань, тус коллективэй оролдосо гаргажа ажаллаhанай ашаар байгша ондо зуун эхэ хонин бүриhөө 129 хурьга абажа түлжүүлhэн, хонин бүриhөө дунда зэргээр 3.8 килограмм ноохо хайшалhан, хурьган бүхэнэй шэгнүүрые эхэhээнь hалгаахадаа 22 килограммда хүргэhэн байна. Нигэжэ тэдэнэр мүнөө жэлэйнгээ түсэбтэ даабариие үлүүлэн дүүргэжэ, магтаал хайрада хүртэбэ.

Энэ ехэ амжалтада ахалагша хонишоной хани нүхэр Дымбрылма Чойдоновна, мүн сакманщигуудай оролдолго бии гэжэ хэлэлтэй. Мүнөө тэрэ отарынгаа 550 эхэ хонидые харууhалжа, зунай тунга ногоондо тобир гарган болгоод, эгээл харюусалгатай, хони үрэжүүлхэ кампанида бэлдэжэ байна.

Эндэ hаяхан үнгэргэгдэhэн районой хонишодой суглаан дээрэ түрүү хонишоной бригада хурьга абалгаар район соогоо түрүүшын hуурида гаража, 1981 оной дүнгөөр «районой чемпион» гэhэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэбэ, үнэтэ бэлэгээр шагнагдаба.

Колхозой дүршэлтэй малшан Х. Дымбрылов hүүлэй хэдэн жэлэй туршада үбhэшэдэй звеное даажа, өөhэдынгөө хонидто хүсэд хүрэхэ үбhэ, зеленко хуряажа абадаг заншалтай болонхой. Мүнөө тэрэнэй звено Инзагаын адаг гэжэ газарта үбhэндэ орожо, 30 гаран бухалтай болоод байна. Тус коллективэй, КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Совеэй Президиумэй, Министрнүүдэй Совеэй гаргаhан Хандалгатай танилсаад, ниитынгээ малда ерэхэ үбэлжэлгын үедэ элбэг хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхын хойноhоо оролдожо байhаниинь hайшаалтай.

Д. ДОРЖИЕВ.
Зэдын район.

•ТАСС•АПН• ДЭЛХЭЙ ДЭЭРЭ ЮУН БОЛОНОБ •ПРЕСС-БЮРО•

...ЭЛХЭЙН 140 шахуу гүрэнэй тугууд дүр... бэн үдэрэй турша соо Дамаскдахи Сириин ...союзуудай байшангай урда далбан на... Сири болон Палестиные сүлөөлхэ ...тэй hаналаа нэгэдэлгын, империализм бо... тэрэнэй союзнигуудай харата ябуулга... эсэргүүсэлтын уласхоорондын конфе... ВСМ-эй үүсхэлээр эндэ үнгэргэгдөө. Из... ...лиин ээрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүүгээр ...АР-ай ба ООП-ой ябуулжа байдаг эрэлхэг ...тэ тэмсэлые дэмжэжэ байhанаа мэдүүл... Дэвидэй хэлсээн амгалан байдалай хэрэгтэ хэзээдэшье туhа хүргөөгүй юм гэжэ энэ үгэ-сөөндэ хабаадагшадай үүдхэhэн ябуулганууд элирхэйлэн гэршэлнэ гэжэ хуралдаанай документнүүд дотор тэмдэглэгдэнэ. Эдэ хэлсээнүүд эб найрамдал хангалгые орёо түбэгтэй болгоо, шахардуу байдалые улам hүжэрөөгөө, энэ райондо дайнай аюул тохёолдуулаа.

Амгалан байдалай аша туhада хэрэглэгдэхэ зорилготой Ирагай ядерна түбые Израилиин бомбардировщигуудай дэьрмэдэхы

...ТЫН ЗҮҮН ЗҮГЭЙ БАЙДАЛЫЕ ...НЭН ЗҮБӨӨР ГУРИМШУУЛХА

...Дутын Зүүн зүгтэхи байдалай гол шухала ...дудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тула дэлхэйн ...эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй түлөөлэг... Сириин нийслэл хотодо сугларба.

Шахардуу байдал hуларуулгые буруу hүр... гэhэн империалис болон хархис хүсэнүү... ээрхэг түримхэй ябуулгануудhаа улам... уласхоорондын байдалай орёо болоод ... үедэ, харюусалгатай үе сагта, hаналаа ...эдэлгын хуралдаан Дамаскда болоhон бай... юм. Дутын Зүүн зүгэй байдал тухай хэлэ..., нэн түрүүн Израилиин ээрхэг түримхэй ...ябуулгануудай улам үргэдэжэ байhан тухай ...лэхэ хэрэгтэй.

США-гай хабаадалгатайгаар Израилиин ба ...эй хоорондо нюуса үгэсөө үүдхэлгэ Тель-Авивай ээрхэг түримхэй ябуулгануудые улам үргэдхэhэн байна гэжэ конференциин ...трибуна дээрэhээ олон удаа соностобо. Кэмп-ёhоор бомбодолго, Ливанда эсэргүү харата муухай ябуулганууд Тель-Авивай ээрхэг түримхэй hанаашалгануудтай байhые элирхэйлэн гэршэлнэ. Эгээл имэhээ Дамаскын конференци Кэмп-Дэвидтэхи хэлсээкүүдые эрид шангаар буруушааба.

Һүүлэй үедэ Израилиин дээрмэшэ сэрэгүүд Сиридэ ээрхэг түримхэйгөөр добтолжо байнхай. Энэ райондо үүдхэгдэhэн империалис болон сионис харата ябуулгануудта тэрэнэй шанга харюу сохилто үгэhэнэйнь, Палестинын араб арадай тэмсэлтэй, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдтэй hанал нэгэтэй байhанайнь, нэгэдэл болон бэеэ дааhан байдалаа хамгаалхынь тула Ливанда аха дүү ёhоной туhаламжа үзүүлhэнэйнь түлөө Сириин Араб Республикада эсэргүү ээрхэг түримхэй ябуулганууд хэгдэнэ гэжэ Дамаскын хуралдаанда хабаадагшадай абаhан тогтоол дотор заагдана.

Ливанай фашис хархис христианска ээрхэг түримхэй хүсэнүүдые Дамаскын уулзалгада хабаадагшад эрид буруушаагаа. Ушарынь юуб гэхэдэ, эдэ хархис хүсэнүүд орон дотор граждан дайн үүдхэhэн, Ливанай кризисые амгалан ёhоор, политическэ аргаар гуримшуулха хэрэгтэ haад тойбо татаhан, Израиль болон империалис хүсэнүүдтэй холбоо барисаа тогтооhон байна.

Американ сэрэгүүдэй Дутын ба Дунда Зүүн зүгэй райондо улам үргэнөөр татагдажа байhан ушар гансал энэ райондо бэшэ, харин бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай хэрэгтэ ехэ аюул тохёолдуулна гэжэ конференцидэ хабаадагшад нэгэн hаналтангаар тэмдэглэбэ. Энэ асуудалаар тогтоол баталагдан абтаа. Египедтэ, Сомалида, Оманда, Кенидэ американ сэрэгэй шэнэ баазануудые байгуулга, бусад баазануудые үргэдхэлгэ, «бушуу түргөөр добтолхо хүсэнүүдые» байгуулга, Израиль болон США-гай бусад союзнигуудта сэрэгэй туhаламжа үзүүлэлгэ гэхэ мэтэ харата муухай ябуулганууд энэ тогтоол соо эрид буруушаагдана.

1967 ондо Израилиин булимтаран эзэмдэhэн араб газар нютагуудые бусааhанай, палестин арадай өөhэдөө өөhэдыгөө тодорхойлхо эрхые бэелүүлhэнэй, палестин арадай ори ганса хуулита түлөөлэгшэ болохо ООП-ой хүтэлбэри доро бэеэ дааhан национальна гүрэниие байгуулhанай ашаар Дутын Зүүн зүгтэхи байдалые батаар, үнэн зүбөөр гуримшуулха шухала гэжэ Дамаскын хуралдаанда хабаадагшад уряалhан байна.

Араб национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөн болон Советскэ Союз түрүүтэй социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай хоорондохи стратегическэ бата бэхи холбоое конференци үндэрөөр сэгнэнэ гээд документнүүд соо онсолон тэмдэглэгдээ.

В. ЧЕМОДИН,
А. КРАСНОВ,
АПН-эй тусхай корр.

АСУУГТЫ—ХАРЮУСАНАБДИ

ХАРИЛСААНАЙ ХҮСЭН ЕХЭ

Болгариин Арадай Республика хадаа Экономическа Харилсан туhалалсалгын Соведые эмхидхэн байгуулагшадай нэгэн, тэрэнэй эдэбхитэй гэшүүн болоно. Болгар журналист Никола КОФЕТАРОВАЙ асуудалнуудта Болгариин Наукануудай академиин Уласхоорондын харилсаанай ба социалис экономическа холбоо барисаанай институдай директор профессор Нешо ЦАРЕВСКИЙ харюусана.

— Болгариин экономическа хүгжэлтэдэ СЭВ-эй дүүргэдэг үүргые ямараар сэгнэнэбта?

— Түүхэтэ богонихон Болзор соо Болгари хүгжэлтэ түгэс индустриально-аграрна орон болоо. Жэшээнь, үнгэрhэн жэлдэ орон дотор промышленна продукци үйлэдбэрилгэ 1948 онойхидо орходоо 37,5 дахин ургаhан байна. Энэ үе соо экономикын нимэ hалбаринууд, тусхайлбал, машина бүтээлгэ, металлурги, элшэ хүсэн, химическэ промышленность илангаяа амжалтатайгаар хүгжэбэ. Болгариин хүдөө ажахы 40 жэлэй урда тээ Европо дотор эгээл гээгдэнги, ахир тулюур байhан юм. Мүнөө тэрэ материально-техническэ хүсэтэ үндэhэ hуурида түшэглэhэн социалис ажахы болонхой.

Арад зоной ажаhуудалые hайжаруулха талаар ехэ амжалта түйлагдаа. Жэшэбэл, үнгэрhэн табан жэлэй турша соо хүн зоной ашаг олзо 12,7 процентээр дээшэлhэн байна. Энэ үе соо 352 мянган квартира баригдаа.

Түйлагдаhан амжалтанууд хадаа гансал экономикоёо социалис ёhоор хубилгаhанай бэшэ, харин СЭВ-эй гэшүүн-оронуудтай аха дүү ёhоной харилсаа холбоогоо үргэдхэн хүгжөөhэнэй аша үрэ болоно. Советскэ Союзтай харилсаа холбоогоо хүгжөөhэнэй ашаар НРБ экономическа, эрдэм, техникын талаар ехэ амжалта түйлаhан байна. Мүнөө үедэ тэрэнэй туhаламжаар республика дотор 400 гаран томо ехэ промышленна барилга бодхоогдоно.

— Ямар hалбаринуудаар, ямар эдлэл хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгөөр Болгари мэргэжэжэ байна гээшэб?

— Машина бүтээхэ талаар тусхай мэргэжэжэ байнабди. Жэшээнь, 600 гаран түхэлэй эдлэл хэрэгсэл, тэрэ тоодо, дүрбэн түхэлэй трактор, хүдөө ажахын 22 түхэлэй машина, металл отолдог 20 түхэлэй станок, пластмасса үйлэдбэридэг 43 түхэлэй машина болон түхеэрэлгэ, судныг түхеэрэлгэнүүдые бүтээлгэ гэхэ мэтэ зүйлнүүд эндэ ороно.

— СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай промышленна барилгануудые хамтаараа хэлгэдэ Болгари ямараар хабаадалсанаб?

—Имэрхүү хэдэн барилганuудта НРБ эдэбхитэйгээр хабаадана. Гэбэшье СССР-эй газар дайда дээрэхи 11 томо ехэ промышленна барилгые бодхоолгодо хабаадалсалга манай ороной экономикые саашадань хүгжөөхэ эргэ олгохо байна. Тэрэнэй ашаар энэ зуун жэлэй hүүл болотор Болгари жэл бүри 49 мянган тонно целлюлозо, 40 мянган тонно асбест, асбоцементнэ хэрэгсэлнүүдые, миллион тонно түмэрэй түүхэй эд, 26 мянган тонно аммофос, горитой ехэ байгаалиин газ, электрын элшэ хүсэ абадаг байха юм.

—Харилсаа холбооной удаан болзорой тусхай программануудые бэелүүлгэ ямараар ябанаб?

— 1990 он хүрэтэрхи үе соо түлишын-элшэ хүсэнэй, түүхэй эдэй hалбаринуудта, машина бүтээлгэдэ, үргэн хэрэглээжын эд барае, эдеэ хоолой зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэдэ, мүн транспортна харилсаа холбоое хүгжөөлгэдэ удаан болзорой табан программа баталагданхай. Удха шанараараа, хараа түсэбөөрөө эдэ программанууд айхабтар үргэн ехэ.

Хоёр ба олон талын харилсаа холбооной үргэн хараа түсэбүүд баталагданхай. Эдэ түсэб зорилгонууд аха дүү гүрэнүүдэй коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай hаяхан болоhон съезднүүд дээрэ hайшаагдан абтаа. Эдэ бүгэдэ хани харилсаата оронуудай экономикые саашадань улам ашаг үрэ ехэтэй болгохо, эрдэм, техникын түйлалтануудые хурдан түргэнөөр, үрэ түгэсөөр нэбтэрүүлхэ арга олгохо ёhотой. Софида болоhон СЭВ-эй сессиин XXXV заседаниин шиидхэбэринүүд дотор эдэ бүгэдэ онсолон тэмдэглэгдэнхэй.

НИДЕРЛАНДА. Заадам хотодо Петр I гэгшэдэ бодхоогдоhон хүшөө. Энэ хотодо тэрэ корабль бүтээлгын хэрэгтэ hураhан байгаа. ТАСС-ай фотохронико.

ХАРИИН ГҮРЭНҮҮДЭЙ ЭЛДЭБ ҺОНИН

УРМАГҮЙ ОЙН БАЯР

Зэрлиг дошхон ябадалhаа үхибүүдые хамгаалха национальна бүлгэм (НСПКК) хадаа Великобританидахи эгээл үниинэй бүлгэмүүдэй нэгэниинь юм. Тэрэ 1984 ондо зуун жэлэйнгээ ойе тэмдэглэхэ. Дэлхэй дээрэ демократи эгээл ехээр бэелүүлдэгбди гэжэ өөрыгөө тоолодог энэ орондо зуун жэлэй туршада олон юумэнэй хубилаашье haa, бүлгэмэй гэшүүдэй ... юумэн жэлhээ жэлдэ улам нэмэжэ байнхай. НСПКК-гай бэлдэhэн элидхэл дотор хэлэгдэhэнэй ёhоор, имагтал нёдондо жэлдэ Великобританида үхибүүдтэ зэрлиг шангаар хандаха ушар 31,5 процентээр олошорбо. Эхэ, эсэгэдээ зэрлиг муухайгаар хэhээгдэжэ, 1980 ондо больницада ороhон 1383 үхибүүндэ туhаламжа үзүүлэгдэhэн байна гэжэ бүлгэмэй эксперт Терри Фенби хэлээ. Энээнhээ шалтагаалан хэдэн арбаад үхибүүн наhа бараа.

Ехэшүүлэй үмэнэ байhан социально-экономическа орёо бэрхэтэй асуудалнуудай улам шангадалга хадаа энэ эшхэбтэр муухай ябадалай олошоролгын гол шалтагаан мүн болоно гэжэ бүлгэмэй зүбшэл заабари үгэдэг мэргэжэлтэ Раймон Кастл хэлэнэ.

ГЭНТЫН УШАР ТУҺАЛАА

Баруун оронуудта наркоманууд жэлhээ жэлдэ олошорно. Хүнэй ухаае балартуулдаг ехэ хэмжээнэй хорон буляагдажа абтаба гээд газетэнүүдэй хуудаhануудта үе-үе болоод лэ мэдээсэгдэжэ байдаг. Тэрэниие тараалгатай тэмсэхын тула эгээл шэнэ техникээр хангагдаhан, тусхай hургуули дүүргэhэн полициин хүсэнүүд, үнгэрхэдөө, армиин подразделенинүүдшье хабаадуулагдадаг юм. Гэбэшье мүртэй үрэ дүн түйлагданагүй. Заримдаа гэнтын ушар туhалдаг байна гээд полицинхид мэдэрнэ.

Һаяхан Францида Порт-Гримо курортдо дүтэхэнэ наркотигуудые ашаhан онгосо баригдаа. Парижай миллионер Флёриин үри hадаhан болохо 23 наhатай Марк, 25 наhатай Диана тэрэнэй эзэд байшоо. Тэдэнэр гар үзүүрэй мүнгөөр дуталдахадаа, контрабандистнуудтай хэлсээ хэбэ. Марк Флёриин үйлсэдэ гээжэрхиhэн мүнгэнэй сүүмхые нэгэ эхэнэр олоод, полицида асархадань, тэндэнь мүнгэн, документнүүдhээ гадна, наркотигой хорон байгаа. Тиигэжэ гэм хэгшэд баригдаа ха.

БИШЫХАН ГОСТИНИЦА

Олоороо ажаhуудаг хүн зонтой Япондо жаахан таhалгануудтай гостиница бариха гэhэн бодолой түрэhэниинь ёhо руугаа юм ааб даа. Мүнөө орон дотор долоон нимэ гостиница тоологдоно. «Митака фест инн» гэжэ түрүүшын гостиница Токио шадар хоёр жэлэй саада тээ баригдаа hэн. Хоёр автомобилиин гаражай багтаха талмайе тэрэ эзэлдэг. Хоёр дабхар энэ гостиница нэгэ хүнэй байха 70 таhалгатай юм. Номернуудынь уйтаншаг. Тэрэнэй утань хоёр метр, үргэниинь метр хахад, нэгэ хахад метр үндэртэй. Эндэ оро дэбдихэр, тумбочка, толи гэрэл гэхэ мэтэ эгээл шухала юумэн бии. Гэбэшье эндэ хүн таhалдадаггүй. Юуб гэбэл, тиимэ номер сүүдхэдээ 12 долларой сэнтэй юм. Энэнь Токиогой жиирэй гостиницада орходоо арба дахин хямда болоно. Ассошиэйтед Пресс агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, Токиодо баригдаха найман дабхар бишыхан гостиницын проект Японд табигдажа байнхай.

КАЬИНЬУРИИН АЛТАН

Прачинбури провинцида Кабинбури гэhэн тосхон бии юм гэжэ мэдэхэ хүн Таиландда hая болотор үсөөн байгаа. Харин мүнөө энэ нэрэ үе-үе болоод лэ газетэнүүдэй хуудаhануудта дурдагдадаг болонхой.

Таряашан Саман Вонгбадай участок дээрэ сарнуудые адуулжа ябаhан хүбүүн ялалзаhан сулгы түмэр олоhон байгаа. Тэрэнь сэбэр алтан байба гэжэ нютагай алташа дархан тодорхойлоо hэн. Энээнэй hүүлээршье тэндэhээ алтанай зүйлнүүд олдоhон байна. Тус участок дээрэ алтанай хаанаhаа бии болоhониинь мүнөөдөө элирүүлэгдээдүй. Үнгэрhэн зуун жэлдэ эндэхи газар ноёд hайдай мэдэлэй* байгаа гээд зарим хүнүүд тоолоно. Эндэhээ холо бэшэ оршодог газарта алтанай прискнээ алта хулгайлаад, эндэ нюуhан байгаа гээд нүгөөдүүлынь батална.

Газетэ, журналнуудта, телевиденеэр энээн тухай мэдээсэhэнэй hүүлээр, ороной элдэб заха булангуудай хэдэн мянган хүн хамаг hанал бодолоо Кабинбури тээшэ табидаг болоо. «Алтанай хумхаагаар» үбдэhэн 10 мянгаад хүн үдэр бүри иишэ ерэдэг юм ха.

Нейтронно буу зэбсэг үргэнөөр бүтээн гаргаха гэhэн Рейганай захиргаанай шиидхэбэриие түрүү үзэлтэй олониитэ эрид буруушаан угтаба. Дэлхэйн элдэб оронуудта митингнүүд, жагсаалнууд боложо, энэ гэмтэ муухай ябуулгые буруушаажа байhанаа мэдүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Голландиин Амстердам хотодо болоhон жагсаалда хабаадагшад.

АП—ТАСС-ай фото.

Нейтронно бомбо бүтээлгэхэгүй!

...ЛОНИИТЭ ҺЭРИМЖЭТЭЙ БАЙХА ЁҺОТОЙ

...Нейтронно бомбо үйлэдбэрилэн бүтээхэ тухай американ ...дент Рейганэй соносхоhон шиидхэбэриие Парижай ...ниитын дунда мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг хэ...лнүүд эрид буруушааба.

...Союзна оронуудай правительствануудтаяа зүбшэн хэлсэн... Вашингтоной захиргаанай имэ шиидхэбэри абаhаниинь ...булгыень гайхуулна. Американ бомбардировщи...удай Хиросима болон Нагасаки хотонуудта атомна бомбо ..., олон зуугаад мянган хүнэй ами наhа таhалhанhаа хой... жэлэй үнгэрөөд байхада, энэ маршда хабаадагшадта ... Брежневэй халуун амаршалга эльгээhэн «1981 оной эб най...далай маршын» мэнэ hаяхан Парижда дүүрэжэ байха үедэ ...Вашингтоной имэ убайгүй муухай шиидхэбэри абаhыень ...лэй органууд онсолон тэмдэглэнэ.

...Рейган болон тэрэнэй тала баригшад «нейтронно бомбо ... гэhэн шиидхэбэри абахадаа», олониитын hанал бо...лоо далтиржа, энэ зэрлиг муухай буу зэбсэг бүтээхэ гэ... hанамжаяа бэелүүлхые зүрхэсөөгүй Дж. Картерай захир... ажал ябуулгые ахижа гараа гээд «Фигаро», «Матэн», «Юманите» газетэнүүд мэдээсэнэ.

«Юманите» газетэ Баруун Европын хэдэ хэдэн элитэ мэ... ажал ябуулагшадаи, тэрэ тоодо Норвегиин премьер-министр Х. Брундтландын, Великобританиин лейборис пар... хүтэлбэрилэгшэ М. Фудай, Швециин гадаадын хэрэгүү... министр О. Ульстенай хэлэhэн үгэнүүдые толилбо. Рейга... шиидхэбэриие буруушаажа, тэрээн тухай hанаагаа зобо... байhанаа эдэнэр мэдүүлбэ.

Нейтронно бомбо хадаа хамгаалхы шэнжэтэй тактическа ... зэбсэг болоно, тэрэниие үйлэдбэрилэн бүтээхэ гээшэ ...Америкын дотоодын хэрэг мүн», Вашингтоной тусхай ту...лтадай найдуулhанай ёhоор, «энэ буу зэбсэг Холбоото Штадуудhаа холо саагуур хэрэглэгдэхэгүй юм» гэжэ Сагаан байшангай батаhаниинь худал хуурмаг байжа, хүн бүхэнэй ... гутаана.

Хэрбээ добтолгодо ороhон совет танкнуудта эсэргүүгээр ... буу зэбсэгэй хэрэглэгдэхэ байhан тухай хэлэбэл, энэ добтолгын хэгдэхэ газарта гэхэ гү, али Европын газар дайда ... тэрэнэй тодхогдон табигдаха байhаниинь ойлгосотой ... юм гү» гэжэ «Фигаро» газетэ өнгүүтэйгээр бэшэнэ.

Франциин хэдэ хэдэн газетэнүүдэй hанамжын ёhоор, Вашингтоной шиидхэбэри ОСВ-2 тухай хэлсээ баталалгые эсэс... буруу hүргэхэ, энэ намар үнгэргэгдэхөөр хараалагда... «евроракетэнүүд» тушаа хөөрэлдөөе бүри ехэ бэрхэ... түбэгүүдтэ оруулха байна.

«Эгээл имэhээ баруунай олониитэ анхаралтай, hэримжэтэй байха ёhотой»,—гэжэ «Фигаро» нэмэнэ.

Хэрбээ ушар ёhо ойлгодог, хүн түрэлтэнэй ерээдүйн хуби ...гаар hанаагаа зободог бүхы хүнүүдэй Сагаан байшангай ...нэй удамаршадай шиидхэбэриие буруушаажа байха..., тэрэниие Пекин халуунаар hайшаан угтаба гэжэ Пари... бүхы шахуу газетэнүүд, радио болон телевидени тэмдэг.... «Бусадhаа онсо илгаань юуб гэбэл,—гэжэ «Фигаро» ... тушаа бэшэнэ.—Хитад сэдьхэлээ ханангги байhан ту... мэдүүлээ, ушарынь гэхэдэ, американ шиидхэбэри НАТО-гай хүсэнүүдые бэхижүүлхэ ёhотой байна».

В. ШЕВЧЕНКО.

Париж.

ХҮН ЗОНОЙ ТОО: 4,4 МИЛЛИАРД

Бүмбэрсэг дэлхэйн хүн зон мүнөө үедэ 4,4 миллиард болоно. Тэдэнэй тоо жэлдээ дунда зэргээр 1,73 процентээр ургана. Хүн зоной тоогой талаар ажал ябуулга эрхилдэг ООН-ой фондын бэлдэжэ, ООН-ой штаб-байшанда толилогдоhон «1981 оной дэлхэйн хүн зоной тоо» гэhэн элидхэл дотор эдэ мэдээнүүд үгтэhэн байна. Хэрбээ хүн зоной үдэлгын мүнөөнэй хэмжээнэй тэрэ хэбээрээ үлөө haань, зуун жэлэй эсэс багта дэлхэйн хүн зоной тоо 6 миллиардhаа үлүү болохо юм.

Уласхоорондын шэнжэлэгшэдэй hанамжын ёhоор, хүн зоной ургалта бууража үргэлжэлхэ. Тиин 2100 ондо дэлхэйн хүн зоной тоо ургахаяа болихо юм ха. Тэрэ үедэ түби дэлхэй дээрэ 10,5 миллиард шахуу хүн ажаhууха байна.

Мэргэжэлтэдэй баг-саамжалгын ёhоор, 2100 ондо Урда Ази эгээл олон үндэhэ яhатанай ажаhуудаг түби байха юм. Хэрбээ мүнөө тэндэ 1,4 миллиард хүн тоологдодог haань, тиихэдэ 4,1 миллиард хүн болохо.

Африка түбиин хүн зон, багсаамжалхада, 400 миллионhоо 2,19 миллиард хүрэтэр олошорхо, Латиин Америкын — 364 миллионhоо 1,18 миллиард хүрэтэр, Европын — 484 миллионhоо 540 миллион хүрэтэр, Хойто Америкын хүн зон 248 миллионhоо 318 миллион хүрэтэр олошорхо байна.

Хэдэн зуугаад миллион хүн зон үгытэй ядуу, үлэсхэлэн хооhон байдалда ажаhуудаг байhаар, медицинскэ хангалга огто үгы гэжэ элидхэлые бэшэгшэд ехэтэ hанаагаа зобонгёор тэмдэглэнэ. Мүнөө зуун жэлдэшье дэлхэй дээрэ ажаhуудаг бүхы хүнүүдэй хахад шахуу хубиин гол эрилтэ хэрэглээжэнүүд хангагдаагүй юм гээд элидхэл дотор заагдана. Тиигэжэ социальна зүришэлдөөн болодог, хашаха харшалха ябадал, гэмтэ хэрэг олошордог байна. 2100 ондо дэлхэйн бүхы зоной 60 гаран процентнь Урда Азида, Африкада ажаhуудаг байха юм гээд авторнууд hануулга хэнэ. Эдэмнай схэнхидээ үгытэй ядуу зон шуу.

Гол элидхэлдэ нэмэлтэ болгожо, хүн зоной тоогой талаар ажал ябуулга эрхилдэг ООН-ой фондын хэблэhэн тайлбаринууд диаграмма болон таблицанууд дээрэ дэлхэйн хүн зон тухай олон тоото статистическэ мэдээнүүд, хүн түрэлтэнэй урда табигдаhан социально-экономическа эгээл орёо хүшэр асуудалнуудта сэгнэлтэнүүд үгтэнэ.

Дэлхэйн үлэсхэлэн хооhон, үзэг бэшэг мэдэхэгүй үхибүүд тухай, медицинскэ туhаламжын үгы дээрэhээ хосорон haладаг, hургуулида ябаха аргагүй үхибүүд тухай толилогдоhон тоо, баримтанууд хадаа капиталис байгуулалтые гэмнэhэн ёhотой документ болоно. Жэшээнь, манай түби дэлхэйн 450 миллион ажаhуугшад — тэдэ зоной хахад шахуу хубинь үхибүүд — хоолдоо дутуу ядуу эдеэлдэг байна. Зуун жэлэй эсэс тээшэ эдэ тоонууд бүри ургаха юм.

Үзэг бэшэг мэдэхэгүй 800 миллион шахуу ехэ хүн дэлхэй дээрэ тоологдоно. Миллиардhаа үлүү хүн зон сэбэр уhаар дуталдадаг, медицинскэ туhаламжын ба ариг сэбэрэй талаар ямаршье эрхэ байдалай үгы дээрэhээ хохидодог. Хүгжэжэ байгаа оронуудта 12 миллион шахуу үхибүүн гол түлэб медицинскэ хангалгын үгы дээрэhээ жэл бүри хосордог байха юм.

ДОЛЛАРНУУД БОЛОН «ДОНОРНУУД»

ХАРИИН ОРОНУУДАЙ үмсын капитал США-гай экономикые ехээр доройтуулна гээд баруунай ба илангаяа американ хэблэл хэдэн жэл соо бэшэжэл байдаг. Америкэдэ хабаагүй монополинууд эд бараагаа худалдахаhаа гадна, США-да үйлэдбэриин предприятинуудые эмхидхэнэ, промышленна предприятинуудай эзэд болоно гээд мүн лэ бэшэхэ юм.

США-гай худалдаа наймаанай «Сервей оф каррент бизнес» министерствын бюллетениин мэдээсэhэнэй ёhоор, нёдондо жэлдэ хариин оронуудай монополинууд 6 миллиардhаа үлүү долларой сэбэр ашаг олзо Холбоото Штадуудhаа гэртээ абаашаhан байна.

Ихэдээ капиталис дэлхэйн эгээл томо оронииe дээрмэдэн тоножо эхилээ гээшэ гү гэжэ hанахаар. Американ хэблэлшье имагтал имэ hанал бодол баримталдаг юм. Теэд ихэдээ хэниинь хэнээ дээрмэдэн тонодог болоно гээшэб?

Холбоото Штадууд бусад оронуудай экономикын гол hалбаринуудые үмсынгөө мүнгэ зөөрөөр хангажа байдаг юм. Энэнь хэдэн арбаад жэл соо үргэлжэлнэ. Жэшээнь, нёдондо жэлдэ США хариин гүрэнүүдтэхи предприятинуудта 193 миллиард доллар мүнгэ оруулаа haань, хариин оронуудай монополинууд Холбоото Штадуудта оршодог предприятинуудтаа 52 миллиард доллар оруулhан байна. Гансахан жэлдэ хилын саанахи предприятинуудта США-гай hомолhон мүнгэниинь 25 миллиард доллароор ургахадань, харин США-дахи хариин гүрэнүүдэй бүхы предприятинуудта hомологдоhон мүнгэн 10 миллиард хүрэхэгүй доллароор нэмээ. Американ монополинууд хариин оронуудайхида орходоо дүрбэ дахин ехэ ашаг олзо хариин гүрэнүүдтэхи предприятинуудhаа абаhан болоно бшуу.

Һүүлэй жэлнүүдэй тоо, баримтануудые согсолжо үзэхэдэ, Холбоото Штадууд ехэ ашаг олзо абахын тула олохон оронуудта удаан болзорой урьhаламжа үгэжэ, экономикыень мэдэлдээ оруулна гээд илангаяа эли тодоор харагдана. Жэшээнь, hүүлэй арбан жэлдэ гадаадын инвеститорнүүд Холбоото Штадуудhаа 20 шахуу миллиард доллар гэртээ абаашаа haань, американ монополинууд 130 шахуу миллиард доллар абаhан байна.

Американ экономикые хэн нигэжэ дэмжэнэ гээшэб? Хариин гүрэнүүдтэ машина, түхеэрэлгэ болон транспортын хэрэгсэлнүүдые худалдажа, США-гай олодог мүнгэн олзоhоо гурбанай нэгэ шахуу хубяар ехэ ашаг олзо хариин гүрэнүүдтэхи предприятинуудhаа жэл бүри абадаг юм.

Теэд Холбоото Штадуудай «донорнууд» хэд гээшэб гэхэдэ, нэн түрүүн хүгжэжэ байгаа оронууд болоно. Үнгэрhэн арбан жэлдэ американ корпорацинууд хүгжэнги оронуудhаа 52,5 миллиард доллар өөртөө асарhан байна.

Экономическа болон сэрэгэй бүлэглэлнүүдэй талаар дүтынгөө союзнигуудыешье США хайрладаггүй. Һүүлэй арбан жэлдэ хүгжэнги капиталис оронуудhаа 72,4 миллиард доллар ашаг олзо абаба.

Тиихэдээ американ монополинууд ашаг олзо абаха зорилготойгоор өөhэдынгөө предприятинуудые бүхы капиталис оронуудта эмхидхэнхэй гээшэ. Харин США-гай газар дээрэ эгээл хүгжэнги оронуудай багахан бүлэг нимэ ябуулга эрхилдэг байна. Хүгжэжэ байгаа оронууд Холбоото Штадуудта үйлэдбэри эмхидхэхэ аргагүй юм.

Борис РАЙСОВ.

Нютаг нютагай һонин

Дахяад эрхимлэбэ

ХОРИ. Буряадай АССР-эй агнуури-олзоборилгын ажахын управлениин болон хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой дамжуулгын Улаан тугые хоёр жэлэй туршада алдангүй барижа байһан Хорнин госпромхозой коллектив энэ жэлэй түрүүшын хахад жэлэй дүнгөөр дахяад эрхимлэһэн байна. Тингэжэ эрхим илалта туйлаһандаа дамжуулгынгаа энэ Улаан тугые үлөөхэ болоо.

Дурсагдагша госпромхозой коллектив байгаалиин баялигуудые бэлэдхэдэг гэшэ. Жэшээлбэл, туруута ангай мяха, жэмэс, һамар, һархяаг суглуулжа тушаадаг юм. Мүн избёосхо галдажа бэлэдхэдэг, барилгын материалнуудые гаргажа, худалдадаг заншалтай. Нёдондо тус коллектив 15 тонно избёосхо, 1,5 центнер һархяаг, 9 центнер мяха, 15 тонно һамар, 12 центнер жэмэс тушаажа, 70 кубометр түлеэ бэлэдхэжэ, найманда гаргаа һэн.

Энэ жэлдэ туйлаһанаа улам арьбадхаха хүсэлтэй.

Манай корр.

Дээдэ һургуулинуудай ойе угтуулан

Улаан-Үдымнай дээдэ һургуулинуудай, тодорхойлбол, Д. Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай, Буряадай хүдөө ажахын институдуудай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе угтуулан, бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулагдажа эхилэнхэй. Буряадай нэгэдэмэл музейн методическа таһагай хүдэлмэрилэгшэд, уран зураашад, фотографууд дээдэ һургуулинуудай хүгжэлтын түүхые гэршэлһэн материалнуудые, документнүүдые суглуулна. Тиин һуралсалай эдэ эмхи зургаануудта музейнүүд нээгдэхэ юм.

Ерээдүйн музейнүүдэй соведүүд байгуулагдаа. Дээдэ һургуулинуудта удаан саг соо хүдэлһэн багшанар, эгээл түрүүшээр институдуудые дүүргэгшэд, эрдэмтэд оролсоно. Эдэнэр музейн хүдэлмэридэ шухала туһаламжа үзүүлхэ зорилготой. Жэшээлхэдэ, профессор Е. Е. Тармаханов, түүхын эрдэмэй кандидат К. С. Танганова гэгшэд энэ хэрэгтэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хандана. Мүн лэ һуралсалай жэлэй эхинһээ студентнэр музей байгуулалгада өөһэдынгөө хубитые оруулалсаха юм.

И. КЛИНОВСКАЯ.
Буряадай нэгэдэмэл музейн таһагые даагша.

ПИОНЕРВОЖАТАНУУДАЙ ҺУРАЛСАЛ

Ю. А. Гагаринай нэрэмжэтэ лагерьта үнгэргэгдэжэ байһан республикын һургуулинуудай пионервожатанарай һуралсал мүнөөдэр түгэсэхэнь. Һуралсалай жэлэй үедэ пионернүүдтэй хүдэлхэдөө, хүмүүжүүлгын ямар аргануудые хэрэглэхэ тухай үргэн хөөрэлдөөн болоо гээшэ.

Хотын пионернүүдэй байшангай методистнар, кружогуудые хүтэлбэрилэгшэд энэ һуралсалые хүтэлбэрилөө. Октябрятануудтай, ахалагша классуудай һурагшадтай ябуулагдадаг хүдэлмэри, интернациональна хүмүүжүүлгын асуудалнууд гэхэһээ эхилээд, зубшэн хэлсэлгэ ашатай туһатай байгаа.

Хүүгэдэй уран зохёолшо А. П. Гайдарай нүгшэһөөр 40 жэлэй ойдо бэлдэлгээр һанамжануud хэлэгдээ. Гайдарай нэрэмжэтэ пионернүүдэй байшангай (Железнодорожно район) хүдэлмэрилэгшэд кружогуудта ябадаг үхибүүдтэй суг энэ ойдо зорюулан һонирхолтой материалнуудые суглуулжа байнхай.

Г. ТУРТУЕВА.
Загарайн район.

ҺУРАГШАДАЙ АЖАЛ МАГТААЛТАЙ

Зунай туршада район дотор ажалай ба амаралтын 10 лагерь хүдэлөө. 1047 һурагша бүридэлдэнь оролсоо. Заһабарилга-барилгын 12 бригада, һургуулиин дэргэдэхи 8 лесничество, ноһо хайшалалга, үбһэ хуряалга дээрэ 157 тусхай звено үрэ бүтээсэтэйгээр ажаллажа гараһан байна. Һургуулинуудай бааза дээрэ хүүгэдэй амаралтын 16 талмай байгуулагдаһан юм.

Бага-Куналейн, Посельскын дунда һургуулинуудай «Романтик», «Хуһахан» гэһэн ажалай ба амаралтын лагерьнууд олоной һайшаалда хүртөө.

Хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эмхи гуримтайгаар ябуулагдаһан байна. Ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд үхибүүдые һайса хооллуулхын, амарха эрхэ байдал тогтоохын түлөө оролдоо. Тэрэ тоодо Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой директор Ф. Е. Ефимов, «Победа» колхозой түрүүлэгшэ В. В. Смолин гэгшэд здиршүүлэй ажабайдалда илангаяа горитой анхарал хандуулаа.

С. АБИДУЕВА.
Бэшүүрэй район.

ХУБИИНГАА ХЭРЭГТЭ ХОМХОЙРООД...

Республикын ГАИ-гай хүдэлмэрилэгшэд харгы замууд дээрэ гэнэ усалай болохогүйн хойноһоо үдэр, һүнигүй гэхээр оролдожо, шалгалта, хиналга хэжэ ябадаг гээшэ. Эдэнэр ганса авари хэгшэдые шалгадаг бэшэ, мүн гүрэнэй транспортые үмсынгөө хэрэгтэ хэрэглэгшэдтэй шанга тэмсэл ябуулна.

Харгын-патрульна албанай дивизионой инспектор, милициин старшина И. И. Штыкин Улаан-Үдэдэ Сэлэнгын баруун бэедэ түбхинэһэн дачануудай харгы дээрэ шалгалта хэхэ даабаритай гараһан байгаа. Эндэ «Сибиряк», «Весна», «Дружба», «Коммунальник», «20 лет Победы» болон «Профсоюзник» гэжэ саадууд түбхинэнхэй гээшэ.

— Тэрүү тэрэ хоёр машина шалгаха бологдобо ха,— гээд Иван Иванович машинаяа «Дружба» саадай нэгэ гудамжада байһан «Кубань» гэжэ автобус, ГАЗ-69 хүнгэн машина тээшэ залаба.

Хүрэжэ ерэн гэхэдэ, автобусой эзэн огородоо уһалжа, туха сүлөөгүй байба.

— Гүрэнэй машинаар өөрынгөө хэрэгые бүтээхөөр ерээ гээшэ гүт? — гээд ГАИ-гай инспекторэй асуухада:

— Үдын хоолдо ерэнхэйб,— гэжэ Соёлой министерствын транспортна предприятиин автобусой жолоошон А. М. Попов һэнгэргүйгөөр харюусаба.

—Үдын хоол гээшэтнай юун гээшэб. Мүнөө дүрбэн час табан минута болоожо байна ха юм? — гээд, нүхэр Штыкинэй ажаглалта хэхэдэ, харюусаха аргагүй, хубиингаа хэрэгээр гүрэнэй машина ашагладаг байһанаа элирхэйлэн, миин байжа үгэбэ. ГАЗ-69 түхэлэй машинын эзэн хэлхеэ холбооной үйлэдбэриин управлениин автобазые хангадаг албанай начальник Г. И. Буранов баһал гүрэнэй машиные үмсын шэнгеэр дура зоргон соогоо хэрэглэдэг, хубиингаа хэрэгээр хаанашье ошодог байба.

Гүрэнэй машиные өөрынгөө хэрэгээр ашаглаха ябадал мүнөө хорюултай болонхой гэжэ эдэнэр һайн мэдэхэ байбашье, энэ тэрэ шалтагаан дурдажа, бэеэ сагааруулхые оролдоно.

Саг үдэшын зургаан часһаа үнгэржэ байба. Энэл саадта байтарнай УАЗ-69 түхэлэй үшөө нэгэ хүнгэн машина хүрэжэ ерэбэ. Энэниие зогсоожо, документыень шалгахада, Яруунын райондо баригдажа эхилһэн Озерный шанаржуулгын комбинадай жолоошон С. С. Сидякин гэжэ мэдэгдээ. Шалтагааниинь гэхэдэ, тэрэ «Дружба» саадта хурим түрэ үнгэргэхээ ерээд, эдеэ хоол зөөжэ байба. Зүгөөр комбинадай ахамад инженер В. Р. Саргаевай зүбшөөл үгэһэншье һаань, тэрэнь тусхай документээр баримталагдаагүй байба бшуу.

Энэ жолоошонтой хөөрэлдэжэ байха үедэмнай «00-38 БУС» номертой самосвал хажуугаарнай үнгэршэбэ. Дээрэнь барилгын материал һүри һөөг болотор ашаатай. Шалгажа үзэхэдэ, баһал хубиин хэрэг. Путевко дээрэнь хаанаһаа, хаана хүрэтэр ашаа абаашаха гэһэн даабари, тэмдэг огто байхагүй. Энэмнай гэр байра барилгын нэгэдэхи управленидэ Совминай гаражһаа үгтэһэн ашаанай машина байба. «Барилгымнай участогай начальник И. В. Фалк намда зүбшөөл үгөө һэн» гэжэ машинын жолоошон Лукьянов харюусаха юм. Теэд тиимэ зүбшөөлтэй саарһан баһал үгы.

Нэгэ үдэшын туршада хориһоо дээшэ ашаанай, хүнгэншье машинанууд шалгалтын үедэ дайралдаа. Эндэ ямар тобшолол хэлтэйб гэхэдэ, ажахынуудай, предприятинуудай, албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд ажалай үедэ, мүн һүүлдэшье жолоошодойнгоо хаана ошоһые, гаражда машинаяа хэзээ табиһыень нягта наринаар шалгадаггүй байһанайнь хойшолон энэ болоно.

Иигэжэ дура зоргон соогоо гүрэнэй машина дуратай тээшээ намнажа һураһан зарим жолоошод, «тохир хурган аман тээшээ» гэдэгтэл, хэдэн километрэй зайда өөрынгөө хэрэгээр машина гүйлгэхэдөө хэды шэнээн бензин миинтээр галдана, машинын частьнуудые элээнэ, эбдэнэ гээшэб? Галдагдаһан бензинэй, элэһэн, эбдэрһэн детальнуудые заһабарилһанай түлөө эдэ жолоошод мүнгэ түлэнэ гү? Үгы. Хуу баран гүрэндэ хохидол болоожо ошоно. Гүрэнэй машиные хубиингаа хэрэгтэ хуули бусаар хэрэглэдэг хүнүүдтэ шанга хэмжээн абтаха ёһотой. Тиигэхын тула ажахынуудай, албан зургаануудай гаражнуудта шанга хиналта табиха шухала. Тиигэжэ машина бүхэнэй хаана, хэды саг соо ашаглагдаһаниинь, хэды километр ябаһаниинь тусхай документ дээрэ тодорхойлогдожо байха ёһотой. Энэ хэрэгтэ арадай хиналтын бүлэгүүд ехэ үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй.

Үшөө нэгэ ямар асуудал дээрэ тогтолтойб гэхэдэ, ашаанай ехэ машинануудаар садоводствын нарихан гудамжануудаар ябагшад ажалшадай дачын хашаа эбдэхэ, гэр байрыень дайража һандааха гэхэ мэтээр түбэгтэй элдэб ушарал тохёолдуулна. Энээн тухай ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэдэй «Весна» гэжэ ниитын саадай ахамад бухгалтер И. Н. Поплавский үндэһэ баримтатай гомдол зүбөөр оруулна.

Садоводствонуудай правлениин хүтэлбэрилэгшэд гэшүүдэйнгээ гомдолоор зохихо хэмжээ абахые оролдоно, автомашинаар түргөөр ябахагүй, ашаанай машинын ябаха хорюултай тэмдэгүүдые табиха. Теэд туһа болохо юумэн бага хэбэртэй. Тиимэһээ ГАИ-гай зүгһөө тиимэ юумэ хэһэн жолоошодто миил яла түлүүлхэ бэшэ, харин бүри шанга хэмжээ абахаар бэшэ гү?

Буряадай АССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын ГАИ-гай захиргаанай комисси эдэ хэрэгүүдые хаража үзөөд, хэдэн машинын жолоошодто яла түлүүлхын хажуугаар, республикын хүдөө нютагуудта ажал хэхээр эльгээхэ гэһэн шиидхэбэри абаһан байна. Мүнөө дээрэ нэрлэгдэһэн жолоошод машинатаяа хамта Кабанскын районой ажахынуудта, «Сельхозхимия» нэгэдэлдэ ажаллахаар эльгээгдэнхэй.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЗАМАЙ ТЭМДЭГЛЭЛ

СОВЕТ ХҮНЭЙ ОМОГОРХОЛ

Профсоюзуудай Буряадай областной соведэй эмхидхэһэн бүлэг туристнууд Балтиин болон Хойто далайн оронуудаар май-июнь һара соо аяншалжа ерээ һэмди. Элдэб олон мэргэжэлтэд, хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, багшанар, врачнар, эрдэмтэд болон бусад бидэнэй дунда бии һэн.

«Федор Шаляпин» гэжэ турбоходоор аяншалгада Ригэ хотоһоо мордоод, Баруун Европын капиталис 7 орондо — Германиин Федеративна Республика, Дани, Франци, Англи, Норвеги, Швеци болон Финлянди хүрэбэбди. Эдэнэрһээ гансал ФРГ-гэй ниислэлдэ хүрэнгүй, Гамбург, Любек, Травемюнде хотонуудтай танилсалга болоо. Францида Марсель хотын һүүлээр ехэ багаараа хоёрдохи портово город болодог Гавр, удаань урданай Руан хотодо байгаад, Парижда ерэжэ, 4 хонообди.

Англида—3, ФРГ-дэ дүрбэн үдэр үгтөө. Бусад оронуудта миил нэгэ-нэгэ хоногоор тогтоһон байнабди. Бэшэ үдэрнүүдтэ турбоходнай Балтиин болон Хойто далайнуудай уһые һэтэ зуран, оронһоо орондо бидэнээ хүргэн, шуумгай тамаржа ябаа. Энэ үедэмнай, талаан болоходоо, далайнууд номгон даруу байжа, замдамнай һаад тойбо ушаруулаагүй.

Хүрэһэн оронууд болон городуудта тэндэхи үндэһэн соёл түүхын талаар дурасхаалта газарнууд харуулагдадаг байба. Эдэмнай хадаа элдэб һүмэ, байшангууд, музей болон паркнууд, революционно болон сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдтэй холбоотой газарнууд болоно. Жэшээлхэдэ, бидэнэр Данида бүхы дэлхэй түбидэ мэдээжэ Шекспирэй «Гамлет» гэжэ пьесын үйлэ хэрэгэй «болоһон» Эльсинор гэжэ байшан үзөөбди. Гэхэ зуура агууехэ Шекспир зүжэгэйнгөө үйлэ хэрэгые Эльсинор абаашажа бэшээ хэдээ, бидэндэ нэрэ хүндэ олгоо гээшэ гэжэ датчанинууд зугаалдаг зантай юм байна.

Урдахи зуун жэлнүүдэй бэлиг шадабариин гэршэ болодог нангин Павлай («Сэйнт Паулс») собор Англида хараа һэмди. Тиихэдэ түрүүн хэрэм, һүүлдэнь королиин байра, удаань түрмэ байһан аад, мүнөө түүхын музей болоһон Тауэр гэдэгые, Үндэһэн уран зурагай галерейе, гансал монархнуудай бэшэ, мүн элитэ мэдээжэ англичанууд Диккенс, Байрон, Джордж Гендель болон бусадай хадагалаатай Вест-минстерскэ аббатствые, колониальна Англида эртэ урдын Зүүн зүгэй оронуудһаа асарагдаһан сэгнэшэгүй шухаг экспонадуудые Британска музейдэ ехэтэ һонирхон хараа һэмди.

Осло хотодо үзүүлһэн элдэб һонин газарнуудай дунда санын Колменколлен гэжэ мэдээжэ трамплин болон далайда тамаралгын түүхын музейнүүд тон һонирхолтой байба. Эрэлхэг зоригто норманнуудай Пиренейнүүдые дабажа, Англиие эзэлээд, Исланди ба Гренландида буужа, 1000 шахуу жэлэй саада тээ Хойто Америкын эрьедэ бууһан суднануудынь викингнүүдэй музейдэ табигданхай харуулагдана. Тиихэдэ манай үеын хүн Тур Хейердалай папирусаар хэгдэһэн «Ра» гэжэ онгосын, полярна шэнжэлэгшэ Амундсенэй Арктикада тамарһан «Фрам» гэжэ суднанууд анхаралыемнай ехэ татаһан байна.

Стокгольм хотын урданай үйлсэнүүдээр хүнгэн машинашье гаража шадахагүй уйтан. Гэхэ зуура газар доро үнгэргэгдэдэг худалдаа наймаанай түбэй хүдэлмэриие харахада һонин. Стокгольмын ратушын ехэ зал 12 мянган хүниие багтаадаг байна. Тэрэнэй түүхын гэмэнүүдһээ үндэһэлэн шэмэглэгдэһэн газаа талань ехэ һайханаар үзэгдэнэ.

Композитор Ян Сибелиусэй дурасхаалда бодхоогдоһон органай түхэлтэй хүшөө Хельсинки хотодо һонирхон хараабди. Тус хүшөө Швециин жэбэрдэггүй буладаар хэгдэһэн янза бүриин утатай, үргэнтэй 600 жэжэхэн соргонуудһаа бүридэнэ...

Франциин ниислэл хото Парижда бидэ майн 21-дэ ерээ һэмди. Ороной шэнэ президент Франсуа Миттеран тэрэ үдэр тусхайта ёһоор засагтаа орожо байгаа. Парижай гудамжануудта үшөөл үлгөөтэй байһан Миттеран Жискар д'Эстэн хоёрой портредүүд һая үнгэрһэн һунгалтын урдахи тэмсэлые һануулһаар байгаа һэн. Шэнэ президентын тангариг абаха ёһололые Франциин телевидени тэрэл үдэшэнь харуулаа бэлэй.

Парижда үзэһэн дурасхаалай газарнууд сог һоо искусствануудай Лувр гэжэ мэдээжэ музей, Эйфелевэ башни, Версальска ордон гэхэ мэтые нэрлэмээр. Революционно хүдэлөөнтэй болон фашизмда эсэргүү тэмсэлтэй, К. Маркс, В. И. Ленинэй нэрэ хүндэтэй холбоотой газарнуудаар аяншалагша бүхэнэй һонирхоһониинь мэдээжэ ааб даа.

Бидэнэй гүйлтаар Парижда Пер-Лашез гэжэ булашада экскурси эмхидхэгдээ һэн. 1871 ондо буудажа алуулһан 147 коммунарай хүүр тэндэ хадагалаатай. Коммунарнуудай ханын дэргэдэ бүлэг бүхэн сэсэгүүдые табина. Эндэ хүдөөлүүлэгдэһэн Морис Торез, Жак Дюкло, Марксын басага, хүрьгэн Лаура, Поль Лафаргнууд, Бальзак, Россини, Шопен, Эдит Пиаф болон бусад мэдээжэ хүнүүдэй дурасхаалда сэсэгүүдые табингүй гаража бололтой аал!

Лондоной Хайгетскэ булаша ошожо, марксизм-ленинизмын агууехэ һургаалай үндэһэ һуури табигшын хүүр дээрэ баглаа сэсэг табиха золтой байбабди.

Аяншалһан оронуудта ажалшан арадтай уулзалгануудай программа соо хараалагдаагүйнь халагламаар. Гамбург хотын муниципалитедэй делегацитай уулзалга манай турбоход дээрэ болоо һэн.

Бидэ, аяншалагшад, олон ондоо капиталис орондо хүрэһэн хадаа тэдээн тухай һанамжа бодолнай тус тустаа өөрсэ илгаатай байжашье магад. Минии һанахада, Францида үзэһэн, хараһан, дуулаһанаараа хүн бүхэн сэдьхэлээ хананги байха зэргэтэй. Ганса урданай Париж бэшэ, мүнөө үеыншье Париж, илангаяа архитектурын талаар тон баян Дефанс гэжэ шэнэ район айхабтар һайхаһаар үзэгдөө. Монмартр уулын оройһоо харахада, Париж хэды һайхам даа! Париж лэ хэдаа Париж гэжэ французууд хэлсэдэг юм байна.

Лондон сэдьхэлдэмнай Парижда хүрөөгүй. Нэгэдэхеэр, турбоходнай Лондонһоо холо, 30—40 модоной зайда зогсодог байгаа. Тэндэ Париждахидал адли үргэн талмайнууд үгы. Трафальгарска талмайньшье һүргүйгөөр үзэгдэнэ. Үйлсэнүүдынь нарин, богони машинанууд зарим газараар мэлхэй шэнгеэр ябана. Байгал шадар ажаһуужа байһан бидэнэртэ Лондоной тооһо утаагаар холисолдошоһон агаараар амилха гээшэ бэрхэтэй байгаа.

Гүнзэгыржэл байгаа экономическа кризисһээ болоожо, Великобританиин городуудта ажаһуугшад хүдөө тээшэ зугадана. Ехэ Лондоной хүн зон һүүлшын арбан жэл соо 756000 хүнөөр хороо гэхэ гү, али 10,1 процентээр бага болоо.

Хүгжэлтэ түгэс капиталис эдэ оронуудаар ябажа, мүнөө үеын капитализмые, нэгэ талаһаань, тэрэнэй бүхы баялигтайнь ба үгытэй ядуу байдалтайнь, соёл культурын туйлалтануудтайнь болон техническэ хүгжэлтыень, нүгөө талаһаа, ажабайдалай эгээ муу муухай үзэгдэлнүүдые, хубияа хараһан уйтахан амидарал, хүниие хүлһөөнь буулгадаг, хохидуулдаг оршон байдалые хоёр нюдөөрөө хараха, мэдэрхэ аргатай байһамнай үнэтэй.

Ябаһан оронуудтамнай, илангаяа Франци, Англи, ФРГ-дэ Африкын, Араб Зүүн зүгэй болон Зүүн-Урда Азиин оронуудай хүнүүд ехэ олон үзэгдэнэ. Статистикын ёһоор, иимэ хүнүүдэй тоо ФРГ-дэ 5 миллион хүрэнхэй. Эды шэнээн шахуу хүдэлмэришэд Францида ажаллана.

Англида ажаһуугшадай 4 процентнь үнгэтэ яһатан болодог. Эдэ оронуудта байһан харинхидай олонхинь хүн зоной эрилтэ хангалгын газарнуудта хүдэлнэ. Заһабарилгын хүдэлмэри хэжэ гү, али сэбэрлэжэ байһан ондоо яһатантай үйлсэдэ, магазин, столовонуудта оло дахин ушараа һэмди. Жэшээлхэдэ, Лондоной нэгэ ресторан соо бидэниие хангагшадай олонхинь филиппинецүүд һэн. Харин Парижай гостиницада арабууд олоороо хүдэлдэг юм байна.

Эдэ оронуудай буржуази харин ороной хүнүүдые хүдэлгэхэдөө, бага түлөөһэ түлэнэ. Ушарынь гэхэдэ, харида байһан хүнүүд профсоюзда нэгэдэдэггүй дээрэһээ өөрынгөө ангиин ба ажабайдалай эрхэнүүдые хамгаалан бодожо шадахагүй байна. Харин нүгөө талаһаа, баруун Европын оронуудай өөһэдынь хүдэлмэришэдтэ хүдэлмэри олдоногүй бшуу. Жэшээлхэдэ, хүдэлмэригүйшүүлэй тоо ФРГ-дэ нэгэ жэлэй турша соо 344.000 хүнөөр олошорон, 1 миллион 100 мянгада хүрөө. Данида апрель һарын эсэс багта 243000 хүдэлмэригүйшүүл тоологдоһон байна. Иимэшүүлэй тоо Великобританида 2 миллион гаран, Швециин бүхы хүн зонойнь 3 процент ажалгүй байна.

Эдэ оронуудаар аяншалжа ябахадаа, үйлэдбэриин шэглэлтэйгээр баригдажа, ажалшан арадай ерээдүйн найдал болохоор томо барилгануудые хараагүйбди.

Баруунай оронуудай хүн зоной ажаһуудалай хэмжээнэй дээгүүр тухай буржуазна пропаганда номнодог гээшэ. Тэндэхи хүн зоной ямараар хубсалаад ябахые, магазинуудайнь витринэнүүдые, тоо томшогүй олон автомобильнуудые харахадаа, эдэ оронуудые үнэхөөрөө «элбэг дэлбэг юумэнэй орон» гээшэ гү гэжэ һанахааршье байха. Теэд халташье һаань зэргэсүүлээд, шүүмжэлээд үзэбэл, буржуазна номнолой худал хуурмагые ойлгохот. Баруунай оронуудта бүхы юумэн үнэтэй: ажаһууха байра байдал, метрогоор, автобусоор ябалга; театр, кино, музейдэ орохо билеедүүд, эдихэ юумэн угаа үнэтэй.

Аяншалжа хүрэһэн капиталис долоон орондомнай ажаллагшад һарынгаа салингай дүрбэнэй нэгэ хубиие байрын түлөө түлэдэг байна. ФРГ-дэ, жэшээнь, байрын түлөө һарадаа 500 марка түлэнэ. Харин тиихэдэнь хүдэлмэришэнэй һарын салин дунда зэргээр 2000 шахуу марка болоно бшуу.

Лондондо гурбан таһалгатай байрын түлөө 500 фунт стерлинг түлэдэг байба. Иимэ үндэр түлөөһэнэй байранууд Баруунай оронуудай олонхи хүн зондо хүшэ хүртэхэгүй байна бшуу. Тиимэһээ гэр байрагүй, эндэ тэндэ унтаад ябадагууд эдэ оронуудта олон ха юм. Харин тиихэдэ Париж, Лондон болон бусад хотонуудта гоё-гоё байранууд хооһон байдаг байна бшуу.

Капиталис оронуудта эдеэ хоол үнэтэй гэжэ дээрэ дурдаа һэмди. Гидэй хэлэһэнэй ёһоор, дунда зэргээр эдеэлһэн хүн Францида үдэртөө 40 франк гаргашалха байна. Энэмнай тон ехэ гээшэ. Мяхан тэндэ үнэтэй. Үхэрэй мяхан 50—60 франк, шубуунай—20—25 франк сэнтэй байна. Тиимэһээ магазинда мяха абажа байһан хүниие (мяханай биишье һаань) үсөөн харахаш. Экономистнүүдэй тэмдэглэһэнэй үндэһөөр, эдэ оронуудай хүн зоной худалдан абаха шадалынь жэлһээ жэлдэ доошолно гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Капиталай оронуудай ажалшад ажабайдалайнгаа эрхэ нүхэсэл һайжаруулхын тула тэмсэдэг. Ажал хүдэлмэригүй дээрэһээ, ажаһуудалай айхабтар хүндэ арга нүхэсэлһөө уламжалан, Англида хоёр долоон хоног соо үргэлжэлһэн залуушуулай хүдэлөөн энэниие үшөө дахин гэршэлнэ.

Хоёр-гурбан зуун жэлэй турша соо капитализм ажалай бүтээсэ болон материальна, соёл культурын талаар нилээд хүгжэһэн байна. Тиимэһээ тэндэ аяншалан ябаһан турист өөртөө бага бэшэ туһатай юумэ хараха байна ха юм. Жэшээлхэдэ, Скандинавиин оронуудта болон Данида город шадарые тойруулан, байһан байгаалиие тэрэ шэгээрнь үлөөхын тула ехэ хүдэлмэри ябуулагдана.

Саашань эдэ оронуудай ниислэл хотонууд далайн эрьедэ оршодог һэн хойноо ехэ һайханаар үзэгдэдэг байна. Стокгольм хото 14 олтирог дээрэ нэмжыдэг. Тэдэниие 52 хүүргэ ниилүүлнэ. Эндэ тэнгэри өөдэ дүүлиһэн үндэр гэрнүүд үсөөн. Утаа гаража байһан хоолойшье харахагүйт.

Ябаһан лэ газартамнай, илангаяа хойто Европодо, велосипедистнүүд ехэ олон. Велосипедээр ябалга тэндэ үзэгдэдэг, гансал түлишын дутадагһаа бэшэ, харин мүнөөнэй хүн зоной бэе махабадта туһатай гэжэ ойлгогдодог гээшэ аа гү. Данида авто-харгын хажууда велосипедистын ябаха зурууд хан амяараа заһагданхай байна. Тиигээдшье Европодо автомобильна харгынуудай ехэ һайниинь мэдээжэ ха юм.

* * *

Орон дотороймнай пассажирска эгээл томо теплоходуудай нэгэн — «Федор Шаляпин» гэжэ турбоходоор ябаһамнай, бидэ, туристнуудта ехэтэ һонирхолтой байгаа. Тэрээн дээрэ дүн хамта 570 аяншалагша ябаа.

Хамта 13 бүлэг ябаа һэмди гэжэ дээрэ дурдаа һэм. Тэдэнэймнай 8-иинь Россин Федерациһаа.

Энэ ута замаар аяншалжа ябахада, гоё бэлэй. Тиигэбэшье һаань, круизай хахадһаа хүнүүднай орон нютагаа, ажал хүдэлмэреэ, нүхэдөө, гэр бүлэеэ һанажа эхилээ һэн. Гоё һайхан, үнэн нүхэрнай болошоһон «Федор Шаляпин» турбоходойнгоо Рижскэ булан тохой хүрэжэ ерэхэдэнь, Эхэ ороноо хэдэн һара, жэл үзөөгүй юумэндэл баярлаа, хүхеэ һэмди. Европын капиталис оронуудаар ябажа, 7000 километр зай гаталаад, Эсэгэ ороноо бусаһан 570 совет хүн бүхэн «Одоол гэртээ хүрэжэ ерэбэ гээшэ гүбди?.. Соведүүдэй ороной эрхэтэн байхаһаа дээшэ жаргал хаанашье үгыл даа» гэжэ һанаандаашье бодоһон, дуулахааршье хэлэһэн байхал даа.

В. БАШКЕЕВ,
КПСС-эй Советскэ райкомой нэгэдэхи секретарь, бүлэгые хүтэлбэрилэгшэ.

Кочулия тосхонһоо холо бэшэхэнэ сэсэг набшаар надхан, хоншуухан үнэрөөр анхилан байдаг газарта Молдавиин Кантемирскэ районой «Патрия» совхозой зүгын гэрнүүд оршоно. Зүгынүүдэй 400-гаад бүлые Дмитрий Димчи зүгышэн харууһалдаг.

Дмитрий Димчи — ниитын ажалай эдэбхитэн. Тэрэ һүнэй фермын цеховой партийна организациин секретарь, хүдөөгэй Соведэй депутат, номдо дуратайшуулай нютагай бүлгэмэй түрүүлэгшэ. Теэд тэрэнэй һонирходог юумэниинь хадаа зүгы үсхэбэрилгэ болоно.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: «Дмитрий үбгэнэй зүгын тоһон эгээл амтатай»; 2. Натюрморт.
ТАСС-ай фотохронико.

ДАБА ЦЫРЕМПИЛО[ВИЧ] БАИРБИЛИКТ[УЕВ]

1939 онһоо КПСС-эй ... тусхайта пенсионер Д... ремпилович Баирби... удаан үбшэлһэнэй ... 1981 оной августын 2... тай болохоёо ябатар... бараба.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Халуун хаһада — үндэр эршэ» — түрүү бэшэг. «Һогооборишье һаань, һүридөө» — тэжээл бэлдэлгэ тухай мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. «Республикын ажалай эршэ» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. «Түрүү һалбарида — эрхим арга» — республикын хонишодой зүблөөн тухай тоосоон. (Эхин).

Хоёрдохи хуудаһанда. «Түрүү һалбарида — эрхим арга» — республикын хонишодой зүблөөн тухай тоосоон. (Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи хуудаһанда).

Гурбадахи хуудаһанда. Һуралсалай жэлые угтуулан. «Туйлаһанаа алдахагүйн түлөө» — Н. Гладкаягай статья. Зунай гастрольнууд. «Бэлиг шадабариин шатанууд» — Н. Колосовагай статья. Хилын саана.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Нютаг нютагай һонин.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА.

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Гимнастика. 10.05 — «Ракша», «Похищение»—мультфильмнүүд. 10.45 — «Долина» —уран һайханай фильм. 11.50 — «Киногоор аяншалагшадай клуб». 12.40, 15.15—Шэнэ һонин. 15.35 — Ороной телестудинуудай баримтата фильмүүд. 16.45 — Моцартын хүгжэм. 17.15 — «Ород хэлэн». 17.45 — «Горнистнар, дохёогоо үгыт!»

Улаан-Үдэ. 18.15 — «Байгал». 18.45 — «Манай үхибүүд» — Киноочерк.

Орбита. 19.00 — «Багшын эрдэм — һургуулида». СССР-эй Педагогическа академиин президент М. И. Кондаковой үгэ хэлэлгэ. 19.45 — **«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».** 20.00—«Нейтронно бомбо — хүн түрэлтэндэ эсэргүү хорото ябуулга». Политическэ шэнжэлэгшэ И. Фесуненко дамжуулга хэнэ. 20.40—«Кафе «Изотоп»— уран һайханай фильм. 22.00 — «Время». 22.35 — Эрхүүгэй хүгжэмтэ комедиин театрай артистнарай концерт. 23.35 — «Заповедник Матсалу» — баримтата фильм.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 13.00 — Үхибүүдтэ —фильм. «Приключения Электроника» (1-дэхи сери). 14.15— Баримтата фильмүүд. 15.20 — «Арадай аялганууд». 15.35 — Мультфильмнүүд. 16.35 — «Зунай амаралтын үеын ажал».

Улаан-Үдэ. 17.00 — Буряадай АССР-эй Гостелерадиогой арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. 17.40 — Манай айлшан — РСФСР-эй габьяата артист Юрий Соломин.

Орбита, 18.15 — «Арадай уран бэлиг» —теле-шэнжэлэл.

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Агитаторнууд болон политинформаторнуудта». 19.20 — Республикын М. Горькиин нэрэмжэтэ библиотекын 100 жэлэй ойдо. 19.45 — «Энергетикын шэнэ шэнжэ» — киноочерк.

Орбита. 20.00 — «Саг үе, өөр тухайгаа». Поэт А. А. Сурковой ажабайдал ба зохёон байгуулхы ажал тухай. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!», «Валя хээтэй хөөрэнэ...» 21.15 — «Кировскэ уран гартан» — баримтата фильм. 21.25 — Волейболоор уласхоорондын мүрысөөн. Түгэсхэлэй бүлэгэй матч. Эрэшүүл. 22.00 — «Время». 22.35 — «Странный отпуск». (2-дохи сери). 23.40—С. Прокофьев. «Үхибүүдэй хүгжэм». 24.00 — Футбол. ЦСКА — «Черноморец». Забһарлалгын үедэ—велосипедээр дэлхэйн чемпионат.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная —2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства —2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, информации—2-34-05, перевод—2-54-93, писем в селькоров —2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро—2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.